

ΕΚΘΕΣΙΣ

ΤΗΣ

Καταστάσεως τῶν ἐν Σταυροδρομίῳ Σχο-
λείων τῆς Παναγίας κατὰ τὸ σχολι-
κὸν ἔτος 1855—1856,

Ἐκφωνηθεῖσα κατὰ τὴν ἐναρξίν τῶν Γενικῶν ἐξετάσεων
τῆ 15 Ἰουλίου 1856 ὑπὸ τοῦ Σχολάρχου Ι. Πατρόκλου,

Ἐπὶ τῆς Ἐφορείας τῶν Κυρίων

Ξ. ΖΩΓΡΑΦΟΥ, Δ. Ν. ΤΑΜΒΑΚΟΥ, Δ. Ν. ΣΤΕΡΙΟΥ,

Δ. ΠΑΣΠΑΛΛΗ.

ΕΝ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΙ,

Τύποις Α. Κορομηλά καὶ Π. Πασπαλλῆ.

1856

ΕΚΘΕΣΙΣ

ΤΗΣ

Καταστάσεως τῶν ἐν Σταυροδρομίῳ Σχο-
λείων τῆς Παναγίας κατὰ τὸ σχολι-
κὸν ἔτος 1855—1856,

Ἐκφωνηθεῖσα κατὰ τὴν ἑναρξιν τῶν Γενικῶν ἐξετάσεων
τῇ 15 Ἰουλίου 1856 ὑπὸ τοῦ Σχολάρχου Ι. Πατρόκλου,

Ἐπὶ τῆς Ἐφορείας τῶν Κυρίων

Ξ. ΖΩΓΡΑΦΟΥ, Δ. Ν. ΤΑΜΒΑΚΟΥ, Δ. Ν. ΣΤΕΡΙΟΥ,
Δ. ΠΑΣΠΑΛΛΗ.

ΕΝ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΙ,

Τύποις Α. Κορομηλά καὶ Π. Πασπαλλῆ.

1856.

1871

III

Καταστάσεως τῶν ἐν Στρατιωτικῇ
Σχολῆν τῆς Παναγιᾶς κατὰ τὸ σχολι-
κὸν ἔτος 1871—1872

Ἐκδόθη ἐν Ἀθήναις ἐν τῷ ἐπιφανοῦς
καὶ ἰσχυροῦς Παιδαγωγικοῦ Ἐπιμελητηρίου
τῆς 15 Ἰουλίου 1871 ἐπὶ τοῦ Σχολάρχου Παιδαγωγου

Ἐκδόθη ἐν Ἀθήναις ἐν τῷ ἐπιφανοῦς
καὶ ἰσχυροῦς Παιδαγωγικοῦ Ἐπιμελητηρίου
τῆς 15 Ἰουλίου 1871 ἐπὶ τοῦ Σχολάρχου Παιδαγωγου

ΕΥ ΚΟΖΛ / ΤΙΜΟΤΙ ΠΟΛΕΙ
1871

Ἐκδόθη ἐν Ἀθήναις ἐν τῷ ἐπιφανοῦς
καὶ ἰσχυροῦς Παιδαγωγικοῦ Ἐπιμελητηρίου
τῆς 15 Ἰουλίου 1871 ἐπὶ τοῦ Σχολάρχου Παιδαγωγου

Παναγιώτατε Δέσποτα, Σεβαστῆ καὶ Φιλόμουσος Ὁμήγουρις.

Καὶ πάλιν καὶ πάντοτε, ὁσάκις συνεργόμεθα εἰς τὸν
Ἱερὸν τοῦτον περιβόλον, ἵνα ὡς συνεταῖροι καὶ ἀδελφοὶ
ἐπιθεωρῶμεν τὸ ἀποτέλεσμα τῶν ἐτησίων ἐργασιῶν τοῦ
κοινοῦ ἡμῶν Καταστήματος, τὸ πρῶτιστον τῶν χρεῶν
μας καὶ ἀπαραίτητον εἶναι νὰ εὐχαριστῶμεν ὀλοφύχως
τὴν Θεῖαν Πρόνοιαν, ὅτι καταξιοῖ ἡμᾶς νὰ διανύωμεν
ἔτος ἐπὶ ἔτους, ἄλλος κατ' ἄλλον τρόπον συνεργαζόμενοι
ἅπαντες εἰς τὴν ἠθικὴν διάπλασιν τῆς ὁμοδόξου ἡμῶν
νεολαίας, εἰς ἣν ἐπαναπαύονται αἱ χρῆσται τοῦ Γένους
ἐλπίδες.

Ἄλλ' ἐπιτείνει τὴν ὀφειλὴν καὶ καθίστησιν αὐτὴν ἰε-
ρωτέραν ἢ θεῖα συνάρσει ἐφετεινῆ τῶν σχολικῶν μας
ὁμαλῆ πορεία· καθ' ὅτι ὁ Ὑψιστος ἐπεδαψίλευσε τὰς
εὐεργεσίας αὐτοῦ ἐφ' ἡμᾶς κατὰ τὸ ἤδη ληγὸν σχολικὸν
ἔτος καὶ ἰδίᾳ καὶ δημοσίᾳ ἔνθεν μὲν διὰ σπλάγγνα ἐ-
λέους αὐτοῦ κατεμάλαξε τὰς καρδίας τῶν διεπόντων τὰς
τύχας τῶν ἀνθρώπων καὶ ἐχαρίσατο τὴν πολυπόθητον
εἰρήνην καὶ ἡσυχίαν εἰς τὸν κόσμον τοῦ ἅπαντ' ἔνθεν
δὲ ἐπέβλεψεν εὐμενῶς ἐπὶ τὰ κοινὰ Καταστήματα ταύ-
της τῆς Ἑνορίας, καὶ οὐ μόνον οὐδὲν, ὡς ἄλλοτε, παρε-
χώρησε γὰ παρεμπέση ἐμπόδιον εἰς τὸν δρόμον αὐτῶν,

SISMANGILIO

ἀλλὰ καὶ συνέβρυσαν πολλὰ ὑπὲρ τῆς βελτιώσεως καὶ προόδου των.

Ἐπὶ δὲ πᾶσιν ἤξιώσεν ἡμᾶς, κατὰ τὸ ἔτος τοῦτο, τῆς πατρικῆς αὐτοῦ παρουσίας ἢ Αὐτοῦ Παναγιότης ὁ Οἰκουμενικὸς Πατριάρχης, ὁ γενικὸς ἐπιστάτης πάντων τῶν κοινῶν τοῦ Γένους Καταστημάτων· καὶ κατὰ μὲν τὴν αἰσίαν ἐπὶ τοῦ Οἰκουμενικοῦ θρόνου ἀνάβασίν του, πρώτην ἐπισκεφθεὶς τὴν ἡμετέραν Σχολήν, διὰ τῶν εὐχῶν καὶ εὐλογιῶν αὐτοῦ ἐνεθάβρυνεν ἡμᾶς καὶ ἐνίσχυσεν εἰς τὴν σκοπιμωτέραν τοῦ ἔργου ἐξακολούθησιν· σήμερον δὲ εὐδοκεῖ νὰ προεδρεύῃ ταύτης τῆς ἀδελφικῆς ὀμηγύρεως, καὶ νὰ εὐλογῇ ἐκ τοῦ σύνεγγυς τὰ ἔργα τῶν χειρῶν ἡμῶν, εἰς ἃ ἐγδιαφέρεται ἐπίσης ὡς κοινὸς καὶ φιλόστοργος πάντων πατήρ.

Φαιδρὰ λοιπὸν καὶ χαρμόσυνος εἶναι τῷ ὄντι ἡ παροῦσα ἡμέρα καὶ ἡ σύναξις ἡμῶν πανηγυρικῆ· καὶ κατακοσμεῖ μὲν αὐτὴν τοιοῦτος προεξάρχων τῆς πανηγύρεως, κατακοσμεῖ δὲ καὶ ἡ παρακαθημένη σεβαστὴ τῶν φιλομούσων χορεία· χαίρω δὲ καὶ ἐγὼ ὁ ὀλιγοσὸς βλέπων ἅπαντας χαίροντας καὶ ἀλλήλους συγχαίροντας, καὶ ἐν τῷ αὐτῷ αἰσθηματι συνηγμένους ἐναυθῆ· καὶ ἐπεθύμουν μὲν ἵνα προσφέρω ὑμῖν σήμερον ἐν διαχύσει καρδίας ὡς πρόσρησιν φιλοφρονητήριον λόγον, τῇ πανηγύρει κατάλληλον, καὶ τὴν λέξιν καὶ τὴν ὕλην συνάδοντα πρὸς τὴν ἑορτὴν, ἀλλ' ἐπειδὴ οὐδεὶς λόγος ἱκανὸς ἵνα δηλώσῃ τὸ κοινὸν ἡμῶν αἶσθημα, ἐγὼ δ' ἄκομψος εἰς ὄχλον δοῦναι λόγον, περιορίζομαι πάλιν εἰς τὸ νὰ ἐκθέσω ξηρῶς μὲν, ἀλλ' ἀκριβῶς καὶ πιστῶς αὐτὰ τὰ γεγονότα κατὰ τὸ ἔτος τοῦτο ἐν τῇ Σχολῇ, καὶ ἀφίνω ἵνα χαρὰν χαρῆτε πραγματικῆν, ὅποταν ἴδητε καὶ ψη-

λαφητῶς κατὰ πόσον αἱ πράξεις ἡμῶν συνεβάδισαν μὲ τὴν εὐτυχῇ τῶν περιστάσεων σύμβροσιν, καὶ κατὰ πόσον ὠφελήθημεν ἐξ αὐτῶν, χωρὶς νὰ φανῶμεν ἀγνώμονες πρὸς τὸν Θεόν, τὸν δοτῆρα πάσης χάριτος καὶ χαρᾶς.

Μεγάλως ἐτάραξε πέρυσιν ταύτην τὴν συνοικίαν καὶ τὰ Σχολεῖά μας ἡ αἰφνιδία τῆς χολέρας ἐμφάνισις, καὶ περιώρισε τὸν ἀριθμὸν τῶν σπουδαστῶν τῆς μὲν Ἑλληνικῆς Σχολῆς εἰς 70, τῆς δὲ Ἀλληλοδιδακτικῆς εἰς 100 καὶ 50· καὶ ἡ μὲν ἀνωτάτη τῶν Ἑλληνικῶν τάξις ὅλη ἐξέλειπεν, αἱ δ' ἐναπολειφθεῖσαι τρεῖς ὑπέστησαν, ὡς τὸ σὺνηθες, τὰς ἐτησίους γενικὰς ἐξετάσεις, καὶ αἱ πρόοδοι αὐτῶν, ὡς ἐνθυμείσθε, ἐφάνησαν ἀποχρώντως εὐχάριστοι· καθ' ὅτι, ἀντὶ 8 βραβείων διὰ 4 τάξεις, ἐβραβεύθησαν 10 ἀριστοὶ μαθηταὶ τριῶν μόνων τάξεων· ἡ δὲ Ἀλληλοδιδακτικὴ Σχολὴ προεβίβασε πάλιν εἰς τὰ Ἑλληνικὰ 25 νέους μαθητάς, ὡς ἐξ αὐτῶν καὶ ἄλλων ἀλλαχόθεν ἐλθόντων, κατὰ τὴν ἐφετεινὴν πρώτην ἐξαμηνίαν ἐνεγράφησαν τακτικοὶ μαθηταὶ ταύτης τῆς Σχολῆς 124, ἧτοι 6 τοῖς % περισσότερον ἀπὸ πέρυσιν, ὅτε ὁ ἀριθμὸς τῶν μαθητῶν εἶχεν ἀναβῆ τὸν ἀνώτατον ὅρον τῆς αὐξήσεως. Ἐκ τούτων λοιπὸν τῶν 124 μαθητῶν ἐσχηματίσθησαν αἱ 4 κανονικαὶ τῶν ἑλληνικῶν τάξεις, καὶ συνετάθη τὸ ἀρμόδιον πρόγραμμα, ἐξηγμένον ἐκ τοῦ ἐν τῷ Κανονισμῷ γενικοῦ τῶν μαθητῶν Προγράμματος. Καὶ τὸ μὲν πνεῦμα τοῦ χειμερινοῦ μας προγράμματος ἐν γένει, ὡς πάντοτε, ἦν τὸ αὐτὸ: ἀδελφικὴ δηλονότι καὶ ἴση τῶν μαθημάτων καὶ τάξεων μεταξύ τῶν διδασκόντων διανομῆ, ὥστε ἕκαστος νὰ ἔχῃ εἰς ἐκάστην τάξιν μάθημα κατὰ τὴν εἰδικότητα αὐτοῦ καὶ τῆς Σχολῆς τὰς ἀνάγκας, καὶ νὰ θεωρῶνται ὅλοι ὡς ὅλων τῶν

τάξεων διδάσκαλοι, ἵνα καὶ πρὸς ἀλλήλους ὡς ἀδελφοὶ πολιτεύωνται, καὶ πρὸς τοὺς μαθητὰς θεωρῶνται ἴσης αἰδοῦς καὶ σεβασμοῦ ἄξιοι.

Ἄλλ' ἢ τε πρόοδος τοῦ καιροῦ καὶ αἱ ἀνάγκαι τῶν μαθητῶν προεκάλεσαν δύο οὐσιώδεις ἐπεκτάσεις ἐν τῷ νέῳ προγράμματι, τὰς ὁποίας ὀφείλω ἐν ὀλίγοις νὰ ἀναπτύξω. Ὁ ἐν ἐνεργείᾳ τῶν Σχολείων τούτων Κανονισμὸς ἐξ ἀρχῆς τῆς συστάσεως αὐτοῦ ὠρίεν ὡς τακτικὸν μάθημα καὶ τὰ τουρκικὰ, στηριζόμενος εἰς τὴν ἀναντιρρήτον αὐτῶν χρησιμότητα παρ' ἡμῖν. Ἐπειδὴ ὁμως τὰ ἡμέτερα, πανταχοῦ ὄντα μικρὰ, ἀπαιτοῦσιν ἵνα βαδίζωμεν μετὰ περισκέψεως, καὶ μάλιστα ὅταν πρόκηται περὶ ριζικῆς μεταρρυθμίσεως, δὲν πρέπει νὰ συμφορῶνται διὰ μιᾶς ἅπαντα τὰ σχεδιασθέντα, ἀλλὰ νὰ προβαίνωμεν βαθμηδὸν, ἵνα βαίνωμεν ἀσφαλέστερον, ἐνεκα τούτου καὶ τὸ τῶν τουρκικῶν δὲν εἶχε τέως πραγματοποιηθῆ. Πέρυσι δὲ με ὅλας τὰς καιρικὰς ἀνωμαλίας ἢ προκάτοχος Ἐφορία ἀπεφάσισε ν' ἀναπληρώσῃ ταύτην τὴν ἔλλειψιν, καὶ ἅμα τῇ ἀρχῇ τοῦ ἐφετεινοῦ σχολικοῦ ἔτους εἰσήγαγε τὰ τουρκικὰ εἰς τὴν σειρὰν τῶν τακτικῶν μαθημάτων. Ἐκρινεν ὁμως καλὸν νὰ περιορίσῃ τὴν διδασκαλίαν αὐτῶν ἐπὶ ἓν μόνον ἔτος, διότι ἐπρόκειτο νὰ παραδοθῶσιν εἰς τὴν ἀνωτάτην τῆς Σχολῆς τάξιν, ἣτις καὶ καιρὸν τοσοῦτον μόνον εἶχε νὰ διαμείνῃ ἐν τῇ Σχολῇ, καὶ μόνη ἦτον ἱκανὴ ν' ἀναδεχθῆ μίαν ὑποχρέωσιν περισσότερον, μηδεμίαν ἔχουσαν σχέσιν καὶ ὁμοιότητα μετὰ συνήθη μαθήματα παρ' ἡμῖν. Καὶ δὲν ἠγνόει μὲν τὸ δυσμάθητον τῆς εἰσαγομένης γλώσσης καὶ τὸ ἀνεπαρκὲς τοῦ καιροῦ· ἀλλ' ἐπειδὴ ὁ κύριος σκοπὸς ἦτο νὰ ἐφοδιασθῶσιν οἱ σπουδασταὶ μετὰ τὴν ἀπλήν μάθησιν τοῦ

ἀναγινώσκειν τὰ ἐντυπα καὶ συνηθέστερα χειρογράμματα ἐν αὐτῇ διὰ τὰς μᾶλλον κατεπειγούσας ἀνάγκας αὐτῶν, ἐσοχάσθη ὅτι, καὶ ἐπὶ διετίαν ἐὰν ἐξετείνετο ἡ διδασκαλία, δὲν ἤθελον κατορθωθῆ μεγαλύτερα πράγματα· ἀλλὰ καὶ οὕτω δὲν ἔθηκεν ὡς ἀμετακίνητον τοῦτο κανόνα ἐν τῇ Σχολῇ, ἀλλ' ἐπεφυλάχθη νὰ δώσῃ περισσότεραν εὐρυχωρίαν, ἐν καιρῷ τῷ δέοντι, εἰς τὸ μάθημα, ὡς θέλομεν ἰδῆ κατωτέρω.

Ἡ δὲ ἄλλη ἀνάπτυξις τοῦ προγράμματος ἐγένετο ὡς πρὸς τὰ Μαθηματικά· ἡ Σχολῇ αὕτη, ὡς γνωστὸν, προτίθεται μὲν κυρίως νὰ συγκροτῆ τοὺς φοιτητὰς μετ' ἀναγκαιότερα διὰ τὸν πρακτικὸν βίον μαθήματα, φροντίζει δὲ καὶ ἵνα προπαρασκευάζῃ μαθητὰς δι' ἀνώτερα καταστήματα· καὶ ἤδη κατὰ τὸ διάστημα τῆς τελευταίας τριετίας ἱκανοὺς τοιοῦτους μετεβίβασεν ἀλλαχοῦ, καὶ πάντες καθ' ὅλα μὲν τὰ ἄλλα πανταχοῦ ἐφάνησαν ἄξιοι, μόνον δὲ διὰ τὴν ἔλλειψιν τῆς Ἀλγεβρας κατετάχθησαν εἰς τάξεις κατωτέρας· ἐπειδὴ δὲ οὕτως ἐματαιοῦτο ἐν μέρει τῆς Σχολῆς ὁ σκοπὸς, ἡ Ἐφορία ἀπὸ πέρυσι ἤδη ἀπεφάσισε νὰ εἰσάξῃ τὴν Ἀλγεβραν· ἀλλ' ἐπειδὴ, ὡς προεῖρηται, εἶχε διαλύσει ἡ νόσος ὅλην τὴν τότε πρώτην τάξιν, ἢ ἐφαρμογὴ τοῦ νέου μαθήματος ἐγένετο εἰς τὴν ἐφετεινὴν πρώτην μας τάξιν, καὶ ἀναλόγως συνεδυσάσθη οὕτως ἐν τῷ Προγράμματι, ὥστε οὐ μόνον νὰ μὴ παρεμποδίσῃ τὰ ρητῶς ὑπὸ τοῦ Κανονισμοῦ ὠρισμένα μαθήματα, ἀλλὰ μάλιστα ν' ἀναπτύσῃ αὐτὰ καὶ τελειοποιῆ ἐπὶ τὸ βέλτιον. Λέγω δὲ τοῦτο, διότι ὁ Κανονισμὸς εἰς τῆς τελευταίας περιόδου τοὺς μαθητὰς ἐπέβαλλε τέως τὴν Θεωρητικὴν Ἀριθμητικὴν, καὶ περὶ ταύτην ὀφείλον νὰ κατατρίβωσιν ἔτος ὀλόκληρον καὶ νὰ βασανίζωνται, οὐ-

τως εἶπεν, εἰς ἀφρημένας θεωρίας ἀριθμοῦ καὶ ποσοῦ μαθηταί, οἵτινες κατὰ τὸ πνεῦμα τῆς Σχολῆς, εἶναι μᾶλλον διὰ πρακτικὸν βίον προωρισμένοι.

Ἰνα λοιπὸν μῆτε ὁ Κανονισμὸς προσβληθῆ, μῆτε οὐ μαθηταί καταδαπανῶνται εἰς ἀερόεντα καὶ ἀπρόσφαιστα θεωρήματα, παρεκάθισεν ἐφέτος ἡ Ἀλγεβρά παρὰ τὴν Θεωρητικὴν Ἀριθμητικὴν, καὶ συνεβάδισαν παραλλήλως ἀμφότεραι βοηθούμεναι καὶ ἀμοιβαδὸν ἀντενισχυόμεναι ἔπειτα, ὡς ὀρθῶς τις παρετήρησεν, ἡ ἀριθμητικὴ, εἴτε θεωρητικὴ εἶναι εἴτε πρακτικὴ, εἶναι μία καὶ ἡ αὐτὴ, καὶ πᾶσα πράξις εἶναι συμπεφυκυῖα τῇ θεωρίᾳ· ἡ δὲ τῆς θεωρίας ἀνάπτυξις δύναται νὰ γίνεταί πάντοτε ὑπὸ τοῦ διδασκάλου κατὰ τὴν κατάληψιν τοῦ διδασκομένου. Συνετάχθη οὖν καὶ τὸ ἡμέτερον Πρόγραμμα οὕτως, ὡς ἐν τῇ μὲν δ' καὶ κατωτάτῃ τάξει νὰ γυμνάζηται τὸ πρῶτον ἔτος εἰς τὰς κυριωτέρας τῆς ἀριθμητικῆς πράξεις, συνοδευόμενας μὲ τὸς διὰ ζώσης φωνῆς ἀπλουστέρους λόγους, ἡ δὲ γ', τὸ δεύτερον ἔτος φθάνουσα μέχρι πέρατος, ν' ἀκούη τοὺς λόγους ἐκτενέστερον, ἡ δὲ β' τάξις, τὸ τρίτον ἔτος νὰ παραδίδεται τὴν Γεωμετρίαν, καὶ εἰς αὐτὴν νὰ ἐφαρμόζη, ὅσον ἐπιδέχεται, καὶ λόγον καὶ θεωρίαν· ἡ δὲ α' τάξις τὸ τελευταῖον ἔτος ἀρχίζουσα τὴν Ἀλγεβραν, ἧτις ἄλλο δὲν εἶναι εἰμὴ συμβολικὴ ἀριθμητικὴ, νὰ διδάσκηται συνοφισμένης ὑπὸ τοῦ διδασκάλου τὰς κυριωτέρας περὶ ἀριθμοῦ θεωρίας. Καὶ τοιοῦτοτρόπως κατήντησε, Κύριοι, ἡ Ἀριθμητικὴ νὰ ὑπάρχη ἐν τῇ σχολῇ ἡμῶν, καθ' ὅλην τὴν τετραετὴ τῶν μαθημάτων περίοδον, πολυειδῶς γυμναζομένου τοῦ σπουδαστοῦ εἰς μάθημα, οὗτινος ἡ χρησιμότης προχειροτάτη καὶ ἀναμφίλεκτος.

Οὕτως εἰργάσθη ἡ σχολὴ κατὰ τὴν α' ἐξαμηνίαν ἐφέ-

τος μὲ δύο ἐξωτερικοὺς διδασκάλους καὶ τρεῖς τακτικοὺς, ἔχοντας πεντάωρον καθημέραν ἐργασίαν καὶ 72 παρὰδόσεις τὴν ἑβδομάδα, καὶ ἐργαζομένους ἄλλοτε εἰς ἄλλην καὶ ἄλλοτε εἰς ἄλλην ἕκαστον τάξιν, ὡς ἀληθινούς συνεργάτας, συμβοηθουμένους καὶ τείνοντας ὄλους ἐπὶ ἓνα καὶ τὸν αὐτὸν σκοπὸν. Οὗτος δὲ ὁ σκοπὸς ἀποχρώντως ἐπετεύχθη· καθ' ὅτι ἐν ταῖς χειμεριναῖς ἐξετάσεσι παρουσιασθέντες 109 μαθηταί: 14 μὲν τῆς α', 19 δὲ τῆς β', καὶ ἀνὰ 38 τῆς γ' τάξεως καὶ δ', ἤρίστευσαν οἱ 39, καὶ τούτων ἰδίως οἱ ἡμίσεις μὲν τῆς α', τὸ ἐν τρίτον τῆς β' καὶ γ', καὶ τὸ ἐν τέταρτον τῆς δ', ὡς φαίνεται λεπτομερῶς εἰς τὰς ἐλέγχους τῶν ἐξετάσεων καὶ εἰς τὴν βίβλον τῶν Πρακτικῶν.

Ἦδη πρὶν μεταβῶμεν εἰς τὸ ἱστορικὸν τῆς β' ἐξαμηνίας, πρέπει νὰ σημειώσωμεν ἐν οὐσιώδεις περιστατικόν, ὅπερ ἔσχε καὶ δι' αὐτὴν τὴν Σχολὴν καὶ δι' ὅλην τὴν ἐνορίαν ἡμῶν συνεπειὰς ἀξιολόγους. Πρὸ πολλοῦ ἡ ἐνταῦθα Κοινότης τῶν ὀρθοδόξων ἠσθάνετο τὴν ἀνάγκην πνευματικοῦ ἀρχηγοῦ, ἱκανοῦ ἠθικῶς τε καὶ φυσικῶς νὰ ἐπαρκῆ εἰς τὰς πολυειδεῖς καὶ ὀσημέραι αὐξανόμενας ἀνάγκας τῆς ἐκτεταμένης ταύτης ἐνορίας, καθ' ὅσον μάλιστα ἐσκόπευε νὰ βάλῃ εἰς πρᾶξιν καὶ τὸ περὶ νέας ἐκκλησίας σχέδιον, ὅπερ, σὺν Θεῷ, ἤρχισε πραγματοποιούμενον καὶ ἀδεῦον ἐπὶ τὰ πρόσω. Ἄλλ' ὅσον ἡ ἀνάγκη καθίστατο ἐπὶ μᾶλλον καὶ μᾶλλον ἐπαισθητὴ, τοσοῦτον ἡ εὕρεσις καὶ ἐκλογὴ τοῦ ἀρμοδίου ὑποκειμένου ἦτο δύσκολος καὶ ἀκροσφαλής· διότι ἡ φρόνησις παντὸς φιλοτίμου μᾶλλον ἀνέχεται πάσχουσα, παρὰ ταχύνουσα τὴν ἀντικατάστασιν νὰ κάμνη συχνὰς τὰς μεταλλαγὰς. Τέλος ἔρριψε τὸ βλέμμα ἐπὶ τὸν συναδελφὸν καὶ συνδιδάσκαλόν μου Κ.

Δωρόθεον Πράσινον, τὸν ἀπὸ τριετίας συνεργαζόμενον ἐν ταύτῃ τῇ Σχολῇ μετ' εὐσυνειδησίας καὶ τιμιότητος, καὶ παμφηφεί, τῇ ἐγκρίσει καὶ τῆς Αὐτοῦ Παναγιότητος καὶ τῆς Ἁγίας καὶ ἱερᾶς Συνόδου, ἐξελέξατο αὐτὸν πνευματικὸν ἀρχηγὸν καὶ ποιμένα ταύτης τῆς ἐνορίας. Καὶ ἠσθάνθη μὲν κατὰ πρῶτον ἡ Σχολὴ βαθεῖαν τὴν λύπην ἐπὶ τῇ σερήσει ἱκανοῦ καὶ δεδοκιμασμένου αὐτῆς ὑπάλληλου, ἀλλ' ἐπεὶ ἐπρόκειτο νὰ συνδράμῃ ἐν δυσχερεῖ περιστάσει τὴν προστάτιδα αὐτῆς Ἐκκλησίαν, συναίσθανομένη τῆς εὐγνωμοσύνης τὰ χρέη καὶ πεποιθῖα εἰς τὴν θαυματουργικὴν δύναμιν, ἧτις ἐν πολλοῖς καιροῖς χαλεποῖς ἔσωσε ταῦτα τὰ Σχολεῖα, ὑπέμεινε τὴν θυσίαν μὲ ἀταπάρνησιν. Ἐτέρωθεν δ' ἠγαλλιᾶτο ἐν ἑαυτῇ ἡ Σχολὴ, ὅτι ἀπέδιδεν ἐν μέρει τὰ τροφεῖα πρὸς τὴν κηδεμόνα αὐτῆς, καὶ ὅτι οὕτω συνεδέετο σενώτερον ἡ Ἐκκλησία μετὰ τῶν Σχολείων, καθὼς ἀνέκαθεν καὶ ἦτο καὶ εἶναι καὶ πρέπει πάντοτε νὰ ᾔναι παρ' ἡμῖν, διὰ νὰ γίνηται ἡ ἐκπαίδευσις γνησία καὶ ἀληθινή. Χαίρει δὲ καὶ ἡδη βλέπουσα δικαιοθεΐας τὰς προσδοκίας τῆς Ἐνορίας, καὶ ἐξαιτεῖται θερμῶς τῆς προστάτιδος αὐτῆς τὴν ἀντίληψιν, ὅπως δύνηται διαπλάττειν ἱκανοὺς καὶ τῇ Ἐκκλησίᾳ ὑπουργοὺς καὶ ὑπάλληλους.

Τὸ δὲ κενὸν τὸ προκύψαν τότε εἰς τὴν Σχολὴν ἀνεπληρώθη τοιοιτοτρόπως. Διὰ τὰ Ἑλληνικὰ μαθήματα καὶ τὰ ἀνάλογα συμπληρωτικὰ προσελήφθη ὁ **Κ. Νικόλαος Γεωργιάδης**, ἀρχαῖος καὶ δεδοκιμασμένος τῶν Σχολείων τούτων ὑπάλληλος, ἀπὸ τριετίας καὶ ἐπέκεινα διαχειρίζων ἐπιτυχῶς τὸν κλάδον τῶν ἀλληλοδιδασκτικῶν μαθημάτων, καὶ ἐν τῷ διαστήματι τούτῳ ὀγδοήχοντα περίπου μαθητὰς καλῶς προπαρασκευασμένους καὶ προ-

κατηρτισμένους προβιάσας εἰς τὸ Ἑλληνικόν. Εἶχε δὲ χρέος νὰ ἐμπιστευθῇ, Κύριοι, ἡ Σχολὴ τὴν χηρεύουσαν θέσιν εἰς αὐτὸν, οὐ μόνον διὰ τὴν ἐγνωσμένην του ἤδη ἱκανότητα, ἀλλὰ καὶ διότι ἦτο συνήθης πλέον τοῦ πνεύματος καὶ συστήματος τῆς Σχολῆς, περὶ ὃ αὐτὴ πλείστην ὄσπην καταβάλλει τὴν προσοχὴν, ἵνα μὴ διαταραχθῇ ἡ πολυχρόνιος ὁμόνοια τῶν διδασκάλων αὐτῆς καὶ τὸ ὁμοίωμα τῆς διδασκαλίας. Καὶ τοῦτο μὲν ἦτον ὑπὲρ τοῦ ἰδιαιτέρου συμφέροντός της, ἀλλ' εἶχε καὶ ἕτερον λόγον ἱερὸν, ὅστις συνεβιάζετο κάλλιστα καὶ πρὸς τὸ συμφέρον αὐτῆς, εἶναι δὲ οὗτος ὁ τῆς εὐγνωμοσύνης. Ἡ Σχολὴ ἀνεγνώριζε καὶ ἀναγνωρίζει τὰς εὐσυνειδήτους ἐργασίας τῶν ὑπάλληλων αὐτῆς, καὶ ἂν ἡ χηρεύουσα θέσις ἦτο λόγου ἀξία, ᾧφειλε νὰ προβιάσῃ εἰς αὐτὴν παλαιὸν καὶ δεδοκιμασμένον ὑπάλληλον. Χαίρει δὲ καὶ εὐχεται ἵνα δύνηται πάντοτε νὰ ἀνταμείβῃ τοὺς πιστοὺς αὐτῆς ὑπάλληλους· καθ' ὅτι τοῦτο ὑπονοεῖ ὅτι καὶ ἐκεῖνοι εἶναι ἀξιοὶ καὶ αὐτῇ φιλόκαλος καὶ εὐγνώμων. Ἐπειτα τὰ ἡμέτερα Σχολεῖα εἶναι οὕτως ἡδη διοργανισμένα, ὥστε ἀποτελοῦσιν ἀμφοτέρα ἐν, καὶ φιλοτιμοῦνται νὰ ἔχωσι διδασκάλους συνεννοουμένους πρὸς ἀλλήλους ἀπὸ τοῦ ἀλφαβήτου μέχρι τοῦ Ὁμήρου, καὶ καθὼς τινὲς τοῦ ἑλληνικοῦ εἶναι εἰδήμονες καὶ τῆς Ἀλληλοδιδασκτικῆς, παρομοίως ἔχουσι καὶ θέλουσι νὰ ἔχωσι καὶ τὸν ἀλληλοδιδάκτην κάτοχον τῆς ἑλληνικῆς.

Ἀλληλοδιδάκτης δὲ τοιοῦτος προσεκλήθη ὁ **Κ. Λουκάς Σαμβᾶς**, τὴν μὲν σειρὰν τῶν Ἑλληνικῶν διακούσας ἐν τῇ Μεγάλῃ τοῦ Γένους Σχολῇ, τὴν δὲ ἀλληλοδιδασκαλίαν ἐπαγγελλόμενος ἀπὸ τινων ἡδη ἐτῶν ἐν ταύτῃ τῇ Πρωτευούσῃ· προσελήφθη δὲ μετ' ῥητὴν συμφωνίαν

ἵνα ἐργάζεται κατα τὰς ὁδηγίας τοῦ προκατόχου του, μόνον καὶ μόνον ὅπως βαδίζει ὁμοιομόρφως κατα τὸ ἐν ἐνεργείᾳ σύστημα τῶν ἡμετέρων Σχολείων. Καὶ οὕτως, Κύριοι, δυνάμεθα νὰ εἰπώμεν ὅτι ἡ Ἀλληλοδιδασκτικὴ μας Σχολὴ ἔχει σήμερον τρεῖς διδασκάλους· αὐτὸν τὸν Κ. Λουκᾶν, τὸν συμβοηθὸν τοῦ Κ. Χαρίλαον Βερναδάκη καὶ τὸν Κ. Νικόλαον Γεωργιάδην, ὅστις τὴν ἐπισκέπτεται καθ' ἂς ὥρας δὲν ἔχει ἐργασίαν ἐν τῇ Ἑλληνικῇ Σχολῇ, ὡς εἰρήσεται κατωτέρω· ὑμεῖς δὲ πρόσθετε καὶ τὴν ἀνωτέραν τοῦ Σχολάρχου ἐπιστάσιαν, καὶ εἶπατε ἂν ἦναι συγχωρημένον νὰ μὴ γίνωνται πρόοδοι ἐν αὐτῇ.

Διὰ δὲ τὰ ἱερὰ μαθήματα, ἅτινα ἦσαν ἀνατεθειμένα ὡσαύτως εἰς τὸν Κ. Δωρόθεον, ἡ Ἐφορία τῶν Σχολείων μετὰ τῆς Ἐπιτροπῆς τῆς Ἱερᾶς Ἐκκλησίας, ἐν ἐνοριακῇ συνελεύσει, ἀπεφάσισε νὰ παραλάβῃ διδάσκαλον συστηματικὸν καὶ ἱερωμένον, καὶ ὡς τοιοῦτον ἐξαιτησαμένη παρὰ τῆς μητρὸς ἡμῶν τῆς Μεγάλῃς Ἐκκλησίας προσέλαβε τὸν ἱερολογιώτατον Κ. Ἀλέξανδρον Λάσκαριν, ἓνα τῶν τελειοδιδάκτων καὶ δοκιμωτέρων μαθητῶν τῆς περιπέσου Θεολογικῆς μας Σχολῆς. Κατέβαλε δ' εἰς τοῦτο πολλὴν προσπάθειαν καὶ ἡ Ἐφορία καὶ ἡ Ἐπιτροπὴ καὶ ἅπαντα ἡ ἐνταῦθα Κοινότης, οὐ μόνον τὰ Σχολεῖα ὑπ' ὄψιν ἔχουσα, ἀλλὰ καὶ ὅλην τὴν Ἐνορίαν. Διὰ μὲν τὰ Σχολεῖα τῆς συνησθάνετο πόσῃ βαρύτητα καὶ ἀσφάλειαν ἔχει ἡ διδασκαλία τῶν ἱερῶν μαθημάτων γινομένη ὑπὸ ἱερωμένου καὶ διδαχθέντος αὐτὰ ἐν τῇ Θεολογικῇ τῆς Ἐκκλησίας Σχολῇ· ἐγνώριζε δὲ καὶ ἐκ πείρας πόσον συντείνει εἰς τὴν βελτίωσιν τοῦ ἠθικοῦ τῶν μαθητῶν ἡ παρουσία ἱερωμένου ἐντὸς τῶν Σχο-

λείων· διὰ δὲ τὴν Ἐνορίαν ἦτο μεγάλη ἡ ἀνάγκη νὰ κηρύττηται ὁ λόγος τοῦ Θεοῦ συνεχέστερον ἐν αὐτῇ, καὶ ἡ φιλοτιμία τῆς ἦτο νὰ ἔχη ἓνα τῶν δοκιμωτέρων ὡς τακτικὸν τῆς ἱεροκήρυκα. Εἶχε δ' ὑπ' ὄψιν καὶ τὴν Σχολὴν τῶν Κορασίων, ἧτις ἔχρηζεν ὡσαύτως ἱεροδιδασκάλου μετὰ τὴν χειροτονίαν τοῦ Κ. Δωροθέου, καὶ οὕτως ἐγένοντο τρία ὁμοῦ καλά εἰς τὴν ἐνταῦθα τῶν ὁμοδόξων Κοινότητι· ἡ μὲν Ἱερὰ Ἐκκλησία ἀπέκτα κήρυκα τοῦ Θεοῦ λόγου τακτικόν, ἡ δὲ Σχολὴ τῶν Κορασίων ἱεροδιδάσκαλον, τὰ δὲ Σχολεῖα ταῦτα ἓνα διδάσκαλον περισσότερον, πρὸ μὲν πάντων διὰ τὰ ἱερὰ μαθήματα, εἶτα δὲ καὶ δι' ἄλλα μαθήματα χρήσιμον· ἐκλείετο δὲ περιπλέον ἡ εἰς τὰ Σχολεῖα τῆς Παναγίας εἴσοδος ὑπόπτων καὶ ἀσυμφύλων στοιχείων, καὶ συνωκειοῦτο ἡ ἡμετέρα Σχολὴ μετὰ τὴν ἀγλαόκαρπον Θεολογικὴν Σχολὴν τῆς Μεγάλῃς τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίας, ἵνα μεταφυτεύωνται βαθμηδὸν ἐν αὐτῇ ὅ,τι ὁ χρόνος καὶ ἡ πείρα ἤθελε δείξει ἀναγκαῖον καὶ χρήσιμον καὶ ἡμῖν.

Οὕτω συγκεκροτημένη προέβαιεν ἡ Σχολὴ μετὰ θάρρους εἰς τὴν β'. ἐξαμηνίαν, ταυτοχρόνως δὲ συνέπιπτε καὶ ἡ ἀλλαγὴ τῆς Ἐφορίας αὐτῆς, εἰς ἣν ὀφείλονται ὅλα τὰ γενόμενα ἐν τούτοις τοῖς Σχολείοις καλά, ὅσα ἔλεγον μέχρι τῆς παρουσίας στιγμῆς. Καὶ ἡ μὲν Κοινότης τῶν ὁμοδόξων ἐπισήμως ἀναγνωρίσασα ταῦτα ἐπήνεσε δικαίως καὶ ὁμοφώνως ἐν καιρῷ τῷ προσήκοντι, συγχωρήσατε δὲ ἵνα καὶ ἐγώ, Κύριοι, σήμερον ἐκ μέρους διδασκόντων τε καὶ διδασκομένων ἐκφράσω τῆς Σχολῆς τὴν εὐγνωμοσύνην πρὸς αὐτὴν καὶ πρὸς πάντας τοὺς φιλομούσους ὁμογενεῖς, οἵτινες ἀδρῶς συνέδραμον τὰ καινωφελῆ τῆς ἐνορίας ἡμῶν Καταστήματα, καὶ συγ-

κεφαλαίως τὰ εἰρημένα εἰπῶ, ὅτι ἡ Ἐφορία ἐκείνη ἀνεπλήρωσε μὲν ὅσα ἡ προκάτοχος αὐτῆς εἶχεν ἀφήσει, προπαρασκευάσε δὲ πολλὰ, ὧν τὴν ἐκτέλεσιν ἐσύστησεν εἰς τὴν διάδοχον, ἐπρομήθευσε δὲ τόσους πόρους εἰς τὰ Σχολεῖά μας, ὥστε τὴν μὲν ἱεράν ἐκκλησίαν τῆς Παναγίας τὴν συντηροῦσαν αὐτὰ ἀνεκούφισε κατὰ 20 χιλ. γροσίων, διὰ δὲ τῆς Σχολῆς τὴν βιβλιοθήκην ἀφιέρωσε 15 χιλ. γροσίων, εἰς δὲ τοὺς διαδόχους αὐτῆς ἀφήκε κατάλοιπον 20 χιλ. περίπου, ἐν ᾧ καὶ τὰ μαθήματα ἠΰξησε καὶ τῶν διδασκάλων τὸ προσωπικόν, καὶ ἐβοήθησε τοὺς ὑπαλλήλους ἀμφοτέρων τῶν Σχολείων ἀναλόγως τῶν περιστάσεων· ἐν ἐνὶ λόγῳ τοσαύτην ὠθησιν ἔδωκεν εἰς τὰ τῆς Σχολῆς, ὥστε ἀδύνατον, ἐὰν πᾶσα διάδοχος Ἐφορία βαινῆ ἐπ' ἐκείνης τὰ ἴχνη, νὰ μὴ πράγῃ τὴν Σχολὴν ὀσημέραι ἐπὶ τὸ βέλτιον· ὡς δὲ πρὸς τοῦτο οὐκ ὀλίγη χάρις ὀφείλεται καὶ εἰς τὴν ἐνεστῶσαν Ἐφορίαν, ἥτις ἀμιλλᾶται τὴν καλὴν ἀμιλλαν τοῦ νὰ ὑπερβῆ ἐκείνην κατὰ τὸν ζῆλον καὶ τὴν φιλοκαλίαν.

Καὶ πρῶτον μὲν εἰσήγαγε τὴν Διπλογραφίαν εἰς τὴν ἀνωτάτην τῶν ἐλληνικῶν τάξιν, μάθημα ἀπὸ πέρυσιν ἐτι ἀποφασισθὲν ἵνα καταταχθῆ ἐν τῇ σειρά τῶν τακτικῶν τῆς Σχολῆς μαθημάτων, ἀλλ' ἀναβληθὲν διὰ τὰς προμνησθείσας ἀνωμαλίας. Ἐπειτα δ' ἐνέκρινεν ἵνα περιορισθῆ ὁ συνάδελφός μου Κ. Δ. Ἀλεξανδρίδης ἀποκλειστικῶς εἰς τῶν μαθηματικῶν τὴν διδασκαλίαν, καὶ τοῦτο, Κύριοι, συνέτεινε πολυτρόπως εἰς τὴν πρόοδον τῆς Σχολῆς, ἐφαρμοσθέντος ἐν ἐκτάσει τοῦ σταθεροῦ σκοποῦ τῆς ἰσοτιμίας μεταξὺ τῶν διδασκάλων καθ' ὅτι οὕτως ὁ μὲν Κ. Ἀλεξανδρίδης εἶχεν εἰς ὅλας τὰς τάξεις μάθημα: οἷον Ἀριθμητικὴν μὲν εἰς τὴν γ' καὶ τὴν

δ', Γεωμετρίαν δὲ καὶ Μαθηματικὴν Γεωγραφίαν εἰς τὴν β', Θεωρητικὴν δὲ Ἀριθμητικὴν καὶ Ἀλγεβραν ἐν ἀλλάξ εἰς τὴν α'. Ὁ δὲ Κ. Ἀλέξανδρος Ἀσχαρὶς εἶχεν ὡσαύτως τὰ ἱερά μαθήματα εἰς ὅλας τὰς τάξεις: οἷον Ἱεράν μὲν Ἱστορίαν εἰς τὴν γ' καὶ τὴν δ', Ἱεράν δὲ Κατήχησιν εἰς τὴν α' καὶ τὴν β'. Ἐγὼ δὲ καὶ ὁ Κ. Ν. Γεωργιάδης διενεμήθημεν ἐξ ἡμισείας τὰ ἰδίως ἐλληνικὰ ἀνά δύο ἑκάτερος τάξεις, καὶ τὰ προσηρητημένα συμπληρωτικὰ μαθήματα ἐξ ὑπαμοιβῆς ἐκείνος μὲν εἰς τὰς ἐδικὰς μου, ἐγὼ δ' εἰς τὴν γ' καὶ τὴν δ'. Καὶ ἐπειδὴ ὡς ἐκ τῆς αὐξήσεως τοῦ προσωπικοῦ ἔμμενον εἰς ἕκαστον ἐξ ἡμῶν καὶ διαθέσιμοι ὄραι, ὁ μὲν Κ. Ἀλέξανδρος ἀνεδέχθη καὶ ἄλλα δύο μαθήματα, οἷον Ἑλληνικὴν Ἱστορίαν εἰς τὴν γ'. Τάξιν καὶ Χρονολογίαν εἰς τὴν α'. Ὁ δὲ Κ. Ἀλεξανδρίδης παρέδιδε καὶ τὰ Γαλλικὰ εἰς τὴν γ'. Ὁ δὲ Κ. Νικ. Γεωργιάδης ἐπεσκέπτετο τὴν Ἀλληλοδιδασκτικὴν Σχολὴν ἐγὼ δ' εὐκαίρουν ἀνέτως εἰς τε τὴν γενικὴν ἐποπτείαν ἀμφοτέρων τῶν Σχολείων καὶ τὴν γραφικὴν αὐτῶν ἐργασίαν. Προέκυψε δὲ περιπλέον καὶ τοῦτο, ὅτι ὁ Κ. Ἀλεξανδρίδης εἶχε καιρὸν ν' ἀσχοληθῆ εἰς σύνταξιν τῶν ἑαυτοῦ μαθημάτων ἀναλόγως τοῦ διαγεγραμμένου καιροῦ καὶ τῆς ἀνάγκης ἑκάστης τάξεως. Ἐπὶ ταύτῃ τῇ βάσει συνετάχθη καὶ τὸ θερινὸν τῆς Σχολῆς Πρόγραμμα καὶ οὕτως ἐφηρμόσθη κατὰ τὴν τελευταίαν ἐφετεινὴν ἐξαμηνίαν εἰς τὰς τέσσαρας κανονικὰς τῶν ἐλληνικῶν τάξεις, συνισταμένας ἐξ 123 ἐν ὅλοις μαθητῶν, ἐξ ὧν διαμένουσιν εἰσέτι ὑπὲρ τοὺς 100: ἦτοι 10 μὲν εἰς τὴν α., 16 δὲ εἰς τὴν β., 42 εἰς τὴν γ' καὶ 36 εἰς τὴν δ'. Ἀλλὰ πρὶν ἐτι ἀρχίσῃ τοῦ νέου

10
16
42
36
104

Προγράμματος ή εφαρμογή, επειδή πάντοτε ή 6' εξα-
 μηνία έχει μαθήματα δυσκολώτερα, εφέτος δέ, ως εί-
 δομεν, είχε και περισσότερα, και επειδή πάντοτε ή εξα-
 μηνία αυτή είναι μάλλον τετραμηνία, αφαιρέσει δύο
 μηνών διά τας εξετάσεις και τας διακοπας, ενεκα τού-
 του εγένετο λόγος ν' αναβληθῶσιν εφέτος αι Γενικαι Έ-
 ξετάσεις ένα μήνα βραδύτερον, ίνα συμμερισθῆ τὸ βάρος
 τῶν μεγάλων Διακοπῶν και ή χειμερινή εξαμηνία. Τότε
 ή Έφορία, σταθμίσασα καλῶς και τὰ πλεονεκτήματα
 και τας δυσχερείας τῆς τοιαύτης καινοτομίας, εστοχά-
 σθη καταλλήλοτερον νὰ παρατείνῃ μάλλον τὴν περίοδον
 τῶν ἑλληνικῶν μαθημάτων ἐπὶ πενταετίαν, τὸ μὲν, ίνα
 δοθῆ ἀποχωρία εὐρυχωρία εἰς τὴν ἐκτέλεσιν τῶν ἤδη
 κανονισμένων, τὸ δὲ ίνα εἰσαγάγῃ βαθμηδὸν μαθήματα
 περισσότερα και συγκροτηθῆ, προϊόντος τοῦ χρόνου, τὸ
 Κατάστημα τοῦτο ἀξιολογώτερον, παρὰ τας ἀνάγκας
 τῆς Ένορίας ταύτης, ἐκπληροῦν και ἄλλων τῆς Πρω-
 τεουσῆς μερῶν. Οὕτως ὁμως ἐπρόκειτο νὰ τροποποιηθῆ
 οὐσιωδῶς ὁ Κανονισμὸς τῶν Σχολείων, και τοῦτο ἐπρε-
 πε νὰ γίνῃ συναίνεσαι τῆς Ένορίας, διότι ἐνοριακῶς και
 ὠρίσθη. Συνεκλήθη λοιπὸν συνέλευσις ἐπίσημος ἐν τῇ
 Σχολῇ και, συζητηθέντος τοῦ πράγματος ὑπὸ διαφόρους
 ἐπόψεις, ἐνεκρίθη ή προταθεῖσα τροποποίησις, μάλλον
 δὲ τελειοποίησις τοῦ Κανονισμοῦ· λέγω δὲ τοῦτο, διότι
 ὁ Κανονισμὸς οὔτε εὐμετακίνητος πρέπει νὰ ἦναι, ἀλ-
 λ' οὔτε πάλιν πεισματωδῶς ἀμετακίνητος· ὁ Κανονισμὸς
 εἶναι, οὕτως εἰπεῖν, πυξίς ναυτική, ἥτις διότι δεικνύει
 πάντοτε πρὸς τὸν πόλον, δὲν ὑποχρεοῖ τὸν θαλασσοπό-
 ρον νὰ πλέῃ πάντοτε πρὸς ἄρκτον. Ἐπειτα τί τῶν ἀν-

θρωπίνων εἶναι ποτε τέλειον; ή τίς, ὅσον και ἂν ἦναι
 βαθύς νομοθέτης, δύναται νὰ προῖδῆ και προὑπολογίσῃ
 ὅλας τοῦ καιροῦ τας περιπετείας;

Ὅθεν ἐκρίθη εὐλογον παμψηφει τὸ μὲν κείμενον τοῦ
 Κανονισμοῦ νὰ μένῃ ἀνέπαφον, νὰ προστεθῆ δὲ μόνον
 τὸ αἰτούμενον πέμπτον ἔτος, και νὰ προσαρτηθῆ νέον
 Γενικὸν Πρόγραμμα πενταετοῦς σειρᾶς μαθημάτων διά
 τοὺς ἰσχυροὺς λόγους, οἵτινες ὑπάρχουσι κατὰ πλά-
 τος ἐκτεθειμένοι ἐν τῇ βίβλῳ τῶν Πρακτικῶν, και τοὺς
 ὁποίους ἐπιφυλάττομαι νὰ ἐκθέσω ἄλλοτε, ὅταν ὀριστι-
 κῶς συνταχθῆ τὸ ῥηθὲν νέον Πρόγραμμα και ἀρχίσῃ ἀ-
 πό τοῦ προσεχοῦς ἔτους ή εφαρμογή τῆς πενταετίας·
 ἤδη δὲ κοινοποιῶ τὸ πρᾶγμα ἀπλῶς δημοσίᾳ κατ' ὀφει-
 λήν, και λέγω ὅτι ή εφαρμογή ἐπίτηδες ἀνετέθη εἰς τὸ
 ἐρχόμενον ἔτος, διότι, χάριτι θεῖα, ὁ ἐργάσιμος καιρὸς
 τῆς τελευταίας εξαμηνίας μας, ἂν και βραχύς, οὐδεμίαν
 ὑπέστη διακοπὴν, ἐπροσπαθήσαμεν δὲ συγχρόνως νὰ
 προπαρασκευάσωμεν πόρρωθεν τοὺς μαθητὰς εἰς τὴν
 τροποποίησιν, ἰδίως δὲ τοὺς τῆς ἀ. τάξεως κατηρτίσα-
 μεν οὕτως, ὥστε εἰμὲν θέλουσι νὰ ἀναχωρήσωσι πλεόν
 ἐκ τῆς Σχολῆς, νὰ ἦναι ἀρκούντως στοιχειωμένοι, εἰδὲ
 διαμείνωσι και τὸ προσεχὲς ἔτος, νὰ ἔχωσιν ἀνάλογα
 μαθήματα νὰ ἀκροασθῶσιν.

Ὅθεν και δὲν παρουσιάζομεν αὐτοὺς ῥητῶς σήμερον
 ὡς τελειοδιδάκτους, μ' ὅλον ὅτι δύνανται νὰ θεωρηθῶσι
 τοιοῦτοι κατὰ τὸ πρότερον σύστημα, διότι ἤκουσαν μὲ
 καρπὸν τὰ κανονικά των μαθημάτων, κατὰ τὸ ἐπὶ τῆς
 τραπέζης ταύτης Διάγραμμα, και εἰς αὐτὰ εἶναι ἔτοιμοι
 νὰ δώσωσι σήμερον λόγον εἰς τὰ σεβαστὸν τοῦτο Κοινόν.
 Καὶ ταῦτα μὲν εἶναι ἐν συνόψει τὰ περὶ τῶν μαθημάτων.

✠ **Η** δὲ ἥθικὴ κατάστασις ὄλων ἐν γένει τῶν μαθητῶν ἀφιλοπροσώπως ἀναγγέλλω ὅτι εἶναι εὐχάριστος· μετὰ τὰς 124 τῆς Ἑλληνικῆς μας Σχολῆς εὐρέθησαν μὲν τινες ἀτακτοὶ καὶ ἀνώμαλοι, ἀλλ' οὐδεὶς αὐτόχρημα κακοήθης· καὶ τούτων δὲ τῶν ἀνωμάτων οἱ μὲν, διότι ὑπεβιάσθησαν, μὴ ἀνεχόμενοι ἐξ ἀκαίρου φιλοτιμίας νὰ ἐξακολουθήσωσι πλέον μετὰ τάξεως κατωτέρας, ἀπεσύρθησαν ἐν σιγῇ· οἱ δὲ στενοχωρηθέντες ἵνα ἐμμένωσιν εἰς τοὺς ῥητοὺς τῆς Σχολῆς νόμους, ἐπρόκριναν φρονίμως ν' ἀπομακρυνθῶσιν οἰκεία θελήσει· τινὲς δὲ, οἱ φρονιμώτεροι, διωρθώθησαν καὶ κατέστησαν ἑαυτοὺς ἐπαίνου ἀξίους, διὸ καὶ συνιστῶ εὐπαρβήσιάστως αὐτοὺς εἰς τὴν ὑμετέραν, Κύριοι, ἐπιδοκιμασίαν. Ἐπαισθητὴ δὲ ὑπάρχει κατὰ τὸ ἔτος τοῦτο διαφορὰ καὶ ὡς πρὸς τὰς ἀπουσίας ἐν ἀμφοτέραις ταῖς Σχολαῖς ταύτης τῆς ἐνορίας, ἂν καὶ ἤξησεν ὁ ἀριθμὸς τῶν μαθητῶν ἑκατέρας· ἐν μὲν τῇ Ἀλληλοδιδασκτικῇ εἰς 246 ἐγγραφέντας κατὰ τὴν τελευταίαν ἐξαμηνίαν μόλις συνέβαινον 20 ἀπουσίαι τὴν ἡμέραν, ἐν ᾧ συνήθως 20 τοῖς $\frac{0}{10}$ καὶ ἐπέκεινα ὑπολογίζονται εἰς τὰ παρόμοια Σχολεῖα· ἐν δὲ τῇ Ἑλληνικῇ ἀναλογοῦσι τὴν ἡμέραν κατὰ μέσον ὄρον 5—6 ἀπουσίαι, καὶ αὗται δὲ συνέβαινον δι' ἀσθένειαν μᾶλλον ἢ ἄλλην ἀναπόφευκτον ἀνάγκην.

Ἐν τῇ Ἀλληλοδιδασκτικῇ προσέτι Σχολῇ ἐγένοντο ἀπὸ τῆς 6 Ἰανουαρίου ἕως τῆς 4 τοῦ τρέχοντος Ἰουλίου 99 προβιθασμοὶ εἰς τὰ οὐσιωδέστερα τῶν ἐκεῖ μαθημάτων, οἷον ἀνάγνωσιν καὶ γραφήν, καὶ προπαρεσκευάσθησαν 32 μαθηταὶ διὰ τὰ ἑλληνικά, ἐξ ὧν τοὺς ἡμίσεις θέλομεν προβιάσει ὅσον οὐπω, ὡς θέλετε ἰδῆ τὴν προσεχῆ Κυριακῇ, ὅσοι εὐαρεστηθῆτε νὰ παρευρεθῆτε καὶ εἰς ἐκεί-

νων τὰς τελειωτικὰς ἐξετάσεις· ἐκεῖ, ὡς γνωστὸν, δυνατόν νὰ ᾔηαι πολυαριθμότεροι οἱ ἀνώμαλοι μαθηταὶ, καὶ μ' ὄλον τοῦτο τρεῖς μόνοι ἐφάνησαν ἐφέτος τοιοῦτοι, καὶ τούτων ὁ μὲν αὐτοπροαιρέτως ἀπεσύρθη ἐγκαίρως, οἱ δὲ λοιποὶ ἐβελτιώθησαν ἐπαισθητῶς, γενόμενοι ἀξιοὶ τῆς ὑμετέρας συγγνώμης τε καὶ ἐπιδοκιμασίας.

✠ Ἐρχομαι τῶρα ν' ἀναγγείλω πρὸς ὑμᾶς, Κύριοι, καὶ τὴν σύστασιν βιβλιοθήκης ἐν τῇ Ἑλληνικῇ ταύτῃ Σχολῇ κατὰ τὸ ἐνεστῶς ἔτος ἐκ συγγραμμάτων ἀρίστων καὶ χρησιμωτάτων, καθὼς καὶ τὴν προθυμίαν μεθ' ἧς ἐσπευσαν οἱ φιλόκαλοι καὶ φιλόμουσοι ὁμογενεῖς νὰ συνεργήσωσιν εἰς τὴν συγκρότησίν της· ἐξ μῆνης μόλις εἶναι ἀφ' ὅτου ἀπεφασίσθη ἡ σύστασις της, καὶ ἤδη σύγκειται ἡ βιβλιοθήκη ἐξ 700 περίπου τόμων, ὧν τοὺς μὲν ἐπρομηθέυθη αὐτὴ ἡ σχολὴ ἐξ Εὐρώπης, τοὺς δὲ προσέφεραν φιλοτίμως διάφοροι τῶν ἀξιοτίμων ὁμογενῶν, πρὸς οὓς ὁμολογεῖ χάριν αἰδίου ἡ Σχολή. Καὶ πρῶτον ὁ ἐξοχώτατος Κύριος A. Κουντουριώτης, πρόεδρος Ὑπουργὸς τῆς A. Μεγαλ. τοῦ Βασιλέως τῆς Ἑλλάδος παρὰ τῇ Ὀθωμανικῇ Πύλῃ, προσέφερε 10 ἀντίτυπα Ἑλληνικῶν λεξικῶν Σμιδιτίου καὶ ἕτερα 10 ἀντίτυπα τῆς ὑπὸ Σίμου μεταφρασθείσης διτόμου Ἱστορίας τῆς Γαλλικῆς ἐπαναστάσεως τοῦ Μινιέ. Δεύτερον ὁ ἐν Ἀθήναις K. Ἀνδρέας Κορομηλάς, ὁ γνωστὸς διὰ τὰς εἰς τὰ ἑλληνικά γράμματα πολυετεῖς ἐκδουλεύσεις του, προσέφεραν 80 περίπου τόμους διαφόρων διδασκτικῶν καὶ ἄλλων χρησιμωτάτων βιβλίων· εἶτα ὁ K. Δημοσθένης Βαλτατζῆς, παλαιὸς φίλος τῆς Σχολῆς καὶ ἐμὸς φίλτατος μαθητῆς, προσέφεραν 60 περίπου τόμους λεξικῶν καὶ ἄλλων ἀξιολόγων Γαλλικῶν συγγραμμάτων· ὡσαύ-

τως ὁ Κ. Νικόλαος Κρικώτζος, ὡς εὐγνώμων μαθη-
 τῆς τῆς Σχολῆς ταύτης, προσέφερε, πρὸς χρῆσιν τῶν
 ἀπορωτέρων συμμαθητῶν του, διάφορα βιβλία ὠφέλι-
 μα. Τούτοις δὲ προσέθηκα καὶ ἐγὼ 260 τόμους, οὐχὶ
 ὡς προσφορὰν τῆς ἐμῆς ἐπιθυμίας ἀνάλογον, οὐδὲ τῆς
 βιβλιοθήκης ἀξίαν, ἀλλ' ὡς προάγγελον ἄλλης ἀξιολο-
 γωτέρας. Χαίρω δὲ, Κύριοί μου, προβλέπων ὅτι ἡ βι-
 βλιοθήκη αὕτη ἐν οὕτως αἰσίοις ἀρξαμένη, διοργανισθεῖ-
 σα δεόντως, θέλει καταστῆ ἐντὸς ὀλίγου μία τῶν ἀξιο-
 λογωτέρων ταύτης τῆς Πρωτευούσης κατὰ τε τὸν ἀριθ-
 μὸν καὶ κατὰ τὴν ποσότητα τῶν βιβλίων· κατὰ δὲ τὸν
 ἀγαθοεργὸν σκοπὸν τῆς συστάσεώς της οὐ μόνον θέλει
 ὠφελεῖ καὶ διδασκάλους καὶ μαθητὰς τῶν ἡμετέρων
 Σχολείων, ἀλλὰ καὶ πάντα λόγιον καὶ φιλομαθῆ ὁμογε-
 νῆ θέλει ἐπευκολύνει εἰς τὰς σπουδὰς καὶ ἐρεῦνας του.

Ἦδη, καταπαύων τὸ ἱστορικὸν τῶν Σχολείων, ὀφείλω
 νὰ μὴ παραδράμω ἄλλην πρᾶξιν τῆς Ἐφορίας μας οὐχ
 ἥττον ἐπαίνου ἀξίαν· ὁ ἱεροδιδάσκαλος καὶ ἱεροκῆρυξ
 τῆς ἡμετέρας ἐνορίας Κ. Ἀλέξανδρος Λάσκαρις πρὸς
 χρῆσιν τῆς μαθητιώσης νεολαίας μετέφρασεν ἐκ τοῦ
 Ῥωσικοῦ μίαν ἀξιόλογον τῆς Ἱερᾶς Ἰσορίας ἐπιτομὴν,
 φιλοπονημένην ὑπ' ἀνδρὸς ἐπισήμου κατὰ τε τὴν θέσιν
 καὶ τὴν περὶ τὰ Ἱερὰ γράμματα παιδείαν. Ταύτην δὲ
 καθυποβαλὼν εἰς τὴν Μεγάλην Ἐκκλησίαν, ἀπεφάσισε
 τῇ ἐγκρίσει καὶ ἐπιδοκιμασίᾳ καὶ προτροπῇ αὐτῆς νὰ
 δώσῃ εἰς τύπον. Ἡ οὖν Ἐφορία τῶν ἡμετέρων Σχολείων,
 ὡς καὶ τῆς ἐνταῦθα τῶν κορασιῶν Σχολῆς, ἐσπευσε
 προθύμως νὰ συνδράμῃ εἰς τὴν ἐκτύπωσιν τοῦ πονήμα-
 τος, τὸ μὲν ἵνα προμηθεύσῃ τοῖς ἀπορωτέροις μαθηταῖς
 τὸ χρησιμώτατον τοῦτο βιβλίον, τὸ δὲ ἵνα ἐνθαρρύνῃ

τὸν μεταφράσαντα εἰς ἑκδοσὶν ἄλλων μεγαλητέρων· καὶ
 οὕτως ἢ μὲν τύποις ἐτελείωσε, τὰ δὲ Σχολεῖα ἡμῶν
 ἐπρομηθεύθησαν μὲ βιβλίον ἀνάλογον τῆς καταστάσεως
 τῶν μαθητῶν, ἐδόθη δὲ κάλλιστον παράδειγμα καὶ ἄλ-
 λους τῶν διδασκάλων, ἵνα φιλοτιμηθῇ ἕκαστος συντάτ-
 τειν τὰ ἴδια μαθήματα, ἀναλόγως τῆς φύσεως τῆς Σχο-
 λῆς, ἐν ἣ παραδίδει. Ὅτι δὲ τοῦτο ὠφελήσει καὶ αὐτοῖς
 οὐκ ὀλίγον, ἀναγκαζόμενοις νὰ μελετῶσι πάμπολλα τῆς
 αὐτῆς ὕλης πονήματα, ἵνα ἐξ ἀπάντων συλλέξωσι τὸ
 ἀρμοδιώτατον, ἕκαστος εὐκόλως ἐννοεῖ· ἐγὼ δὲ προστί-
 θημι, Κύριοι, ὅτι τοῦτο ὠφελήσει καὶ ἄλλους πολλοὺς
 ἀλλαχοῦ, ἐάν ποτε ὅλα τὰ ἡμέτερα Σχολεῖα ρυθμισθῶσι
 τέλος πάντων ἐπὶ τῆς διδασκαλίας τὸ ὁμοίμορφον, ὅ-
 περ εἶναι ἡ πρώτη καὶ μεγίστη, ἀλλ' ἀτυχῶς ἀνεκτέλε-
 στος εἰσέτι εὐχῇ τῶν ἐννοούντων καὶ ἐνδιαφερομένων εἰ-
 λιχρινῶς εἰς τὰ τοιαῦτα· ἀλλὰ ταῦτα μὲν νοῦς ἐτόξευσε
 μάτην· ἡμεῖς δὲ, στραφέντες πάλιν πρὸς τὰ ἡμέτερα,
 ἐρχόμεθα ἤδη καὶ ἔργῳ νὰ δείξωμεν δημοσίᾳ ἐάν τὸ ἐ-
 σωτερικὸν τούτων τῶν Σχολείων ἐβάδισεν ἐφέτος συμ-
 φώνως πρὸς τὰς ἐκτεθείσας εὐτυχεῖς περιστάσεις, καὶ ἐάν
 ἐπράξαμεν ἀξίως τῶν εὐεργεσιῶν, ὅσας ἐπεδαψίλευσεν
 εὐμενῶς ἡ Θεία Πρόνοια ἐπὶ τὰ Καταστήματα ταύτης
 τῆς Ἐνορίας, ἵνα ἔχωμεν τὸ θάρρος νὰ παρακαλέσωμεν
 τοὺς φίλους καὶ ἀδελφοὺς τοὺς συνηγμένους εἰς τὴν
 κοινὴν ταύτην πανήγυριν, ὅπως μηδέποτε παύσωσιν εὐ-
 νοοῦντες καὶ βοηθοῦντες ἡμῖν· νὰ ἱκετεύσωμεν δὲ καὶ
 αὐθις τὸν Ὑψιστον εὐπαρρησιάστως ἵνα σκέπη καὶ δια-
 τηρῇ, διὰ τῶν θεοπειθῶν εὐχῶν τῆς Α. Παναγιότητος,
 ἀκραιφνῆ καὶ ἀνόθευτα ταῦτά τε καὶ πάντα τὰ τοῦ Γέ-
 νους ἡμῶν ἐκπαιδευτικὰ Καταστήματα, ἵνα παιδεύηται

ἡ ὁμογενῆς καὶ ὁμόδοξος νεολαία ἐν παιδείᾳ ἀληθινῇ καὶ γνησίᾳ, εἰς δόξαν μὲν τοῦ προσκυνητοῦ Αὐτοῦ ὀνόματος, εἰς σωτηρίαν δὲ καὶ παραμυθίαν τοῦ περιουσίου αὐτοῦ λαοῦ. Ἀμήν.

Ἐν Σταυροδρόμῳ, τῇ 15 Ἰουλίου 1856.

Ὁ Σχολάρχης.

Ι. Φ. Πάτροκλος

Οἱ ἐν ταῖς ἐτησίαις ἐξετάσει τοῦ 1856 βραβευθέντες μαθηταὶ τῆς Ἑλλ. Σχολῆς.

ΤΑΞΙΣ ΠΡΩΤΗ.

Ἀθανάσιος Νικολάου Κούμπης
Κωνσταντῖνος Ζωγράφος.
Νικόλαος Κρικώτσος.

ΤΑΞΙΣ ΔΕΥΤΕΡΑ.

Παναγιώτης Ἀθανασίου
Δημήτριος Καλήτσος Σάμιος.

ΤΑΞΙΣ ΤΡΙΤΗ.

Βασίλειος Σκαρλάτου Βλασιάδης
Ἀρτέμιος Ἰωάννου Δωνᾶς.

ΤΑΞΙΣ ΤΕΤΑΡΤΗ.

Παῦλος Μενάγιας
Ἰωάννης Προδρόμου.

ΠΡΟΣΛΑΛΙΑ.

Ἐκφωνηθεῖσα ἐν τῇ κατὰ τὸ Σταυροδρόμιον Ἑλληνικῇ Σχολῇ τῆς Παναγίας, κατὰ τὴν διανομὴν τῶν Σχολαστικῶν βραβείων,

ὑπὸ Ἀλεξάνδρου Ἱεροδιακόνου τοῦ Λασκάρεως.
αὐγ. μηνὸς Ἰουλίου 22.

Καὶ ἄλλοτε, φίλοι ὁμογενεῖς, ἐν αὐτῇ ταύτῃ τῇ αἰθούσῃ, εἰς ἡμέραν οὐχ ἦττον λαμπρὰν τῆς παρουσίας, συνελθόντες ἅπαντες ἐπανηγυρίσαμεν τὴν ἐπέτειον ἑορτὴν τῆς κεντρικῆς ταύτης Σχολῆς τῆς καθ' ἡμᾶς ἐνορίας· ἐθεώρησα ἑμαυτὸν εὐτυχῆ κατὰ τὴν περίστασιν ἐκείνην, ὑψώσας τὴν φωνὴν ἐν τῷ μέσῳ φιλομούσου ὁμηγύρεως, καὶ δοῦς ἐν ταύτῳ καὶ εἰς τὴν περισοιχοῦσάν με νεότητα παραινέσεις τινὰς, ἀφορώσας τὴν ἠθικὴν καὶ διανοητικὴν αὐτῶν βελτίωσιν. Ἀλλὰ πόσῳ εὐτυχέστερος νομίζομαι κατὰ ταύτην τὴν ἡμέραν, προσκαλούμενος ἵνα ἐρμηνεύσω διὰ τῆς βραχείας ταύτης καὶ συντόμου προσλαλιάς τὰ αἰσθήματα τοῦ τε διδασκαλικοῦ συλλόγου, καὶ ιδίως τῆς ἀξιότιμου Ἐφορίας, τῆς διεπούσης κατὰ τὸ ἐνεστῶς ἔτος τὴν καρποφόρον ταύτην Σχολὴν, ἐὰν μόνον δυνηθῶ νὰ ἐκπληρώσω τὸ ἐπιτεταγμένον μοι ἀξίως τῆς παρουσίας ὁμηγύρεως! Πέποιθα δὲ, ὅτι θέλει μὲ ἐνισχύσει καὶ κατὰ τὴν παροῦσαν ὥραν ἢ συνήθης τῶν ἀκρατῶν μου εὐμένεια, καὶ πολὺ πλέον αἱ δραστηκίωτα-

ται εὐχαί τοῦ ἀξιοπρεπῶς προεξάρχοντος τῆς παρούσης χορείας Πανιερωτάτου Μητροπολίτου Χίου Κυρίου Νεοφύτου, εὐστόχως μὲν ἀντιπροσωπεύοντος σήμερον ἐν τῇ ἐπισφραγίσει τῶν ἐτησίων ἡμῶν ἀγῶνων τὴν κοινὴν ἡμῶν μητέρα Μεγάλην Ἐκκλησίαν, ἐμοὶ δὲ ἰδίως λίαν τιμημένου, ὡς ἅμα μὲν πατὴρ τῷ λόγῳ τῆς Ἱερωσύνης, ἅμα δὲ πρεσβυτέρου καὶ πολυσεβάστου ἀδελφοῦ τῷ λόγῳ τῆς συμφοιτήσεως εἰς τὴν αὐτὴν πανεύφημον καὶ πολυπόθητον, τὴν ἐν Χάλκῃ Θεολογικὴν Σχολήν, τὴν γαλουχήσαναν ἡμᾶς τῷ καθαρῷ καὶ ἀδόλῳ γάλακτι τῆς Ὁρθοδόξου Χριστιανικῆς Θεολογίας. Καὶ παρουσιάζομαι λοιπὸν κοινωνὸς ὁ αὐτὸς καὶ ἐξαγγελος τῆς πνευματικῆς χαρᾶς καὶ ἀγαλλιάσεως, ἥτις διαχέεται εἰς τὰ πρόσωπα πάντων ἐπὶ τῇ διανομῇ τῶν σχολαστικῶν βραβείων εἰς τοὺς καθ' ὅλον τὸ λῆξαν ἔτος ἀγωνισαμένους ἐν τῷ σταδίῳ τῆς ἀγωγῆς καὶ τῆς παιδείας, κατὰ δὲ τὰς ἡδὴ σὺν Θεῷ περαιωθεῖσας δημοσίας ἐξετάσεις ἀριστεύσαντας φιλομαθεῖς μαθητάς.

Καὶ τῷ ὄντι, ὅποια ζωηρότατα αἰσθήματα δὲν διεγείρει ἡ χαρμόσυνος αὐτῇ στιγμή εἰς τὰς καρδίας τῶν τε φιλοστόργων γονέων, τῶν συγγενῶν καὶ κηδεμόνων τῆς φιλομαθοῦς ταύτης νεότητος, καὶ πάσης τῆς παρούσης ὁμηγύρεως, οἵτινες πάντες ἐπὶ τοῦτο καὶ συνήλθον ἐν τῷ ἱερῷ τούτῳ περιβόλῳ, ἵνα οὐ μόνον ὡς ἤκουον, ἀλλὰ καὶ ἰδίως ὀφθαλμοῖς πεισθῶσι περὶ τῆς γενομένης ἐν ταῦθα προόδου, καὶ ἀποδώσωσιν εἰς τοὺς βραβευθέντας τὸν ὀφειλόμενον ἔπαινον! Ἀπολαύετε λοιπὸν, φίλοι ὁμογενεῖς, τοὺς καρπούς τῶν ὑμετέρων πόνων. Θερίσατε τὰ δράγματα τῆς εὐλογημένης ταύτης ἀρούρης, τὴν ὁποῖαν οὕτω θαψιλῶς ἀρδεύετε. Ἴδου τὰ ὑμέτερα τέκνα

διὰ τῆς γενομένης ἐν ταῖς ἐξετάσεσιν ἀκριβοῦς δοκιμασίας, καὶ διὰ τῶν ἀνὰ χεῖρας αὐτῶν βραβείων βεβαιούσιν ὑμᾶς, ὅτι αἱ περὶ τῆς ἀγωγῆς καὶ τῆς παιδείας πατρικαὶ μέριμναι τῆς τε Σεβαστῆς Ἐφορίας καὶ ὑμῶν ἀποβαίνουνσι λίαν τελεσφόροι, καὶ ἐκ τούτου πληροῦται ἡ καρδία ὑμῶν χρηστοτάτων ἐλπίδων καὶ περὶ τοῦ αἰσίου μέλλοντος τῶν τέκνων ὑμῶν. Ἡ πρόδοσ ἀὐτῆ ὀφείλεται ἐν μέρει μὲν εἰς τὴν ἐπιμέλειαν καὶ φιλομάθειαν τῶν τέκνων ὑμῶν, πρὸ πάντων δὲ εἰς τὸν ἀκάματον ζῆλον καὶ τὴν εὐμέθοδον καὶ ἄοκνον διδασκαλίαν τῶν ἐλλογίμων Καθηγητῶν, καὶ εἰς τὴν μετὰ συνέσεως διηνεκῆ μέριμναν τῆς τε σεβαστῆς Ἐφορίας καὶ τοῦ Σχολάρχου.

Ὅθεν ἀναγγέλλουσα πανευφροσύνως ἡ εὐγενὴς Ἐφορία μετὰ τοῦ συλλόγου τῶν Καθηγητῶν τὸ αἰσίον ἀποτελεσμα τῶν περαιωθεισῶν ἐξετάσεων δὲν δύναται σιγῇ νὰ παρέλθῃ καὶ τὸν ὀφειλόμενον δημόσιον ἔπαινον εἰς τοὺς ἀριστεύσαντας μαθητάς, καὶ χαίρουσα ἐγχειρίζει αὐτοῖς τὸ ἔπαθλον τῆς φιλομαθείας καὶ ἐπιμελείας αὐτῶν, προτρέπουσα οὕτω τοὺς μὲν ἡδὴ εὐδοκμήσαντας νὰ γίνωσι θαρραλεώτεροι εἰς τοὺς ἀναμένοντας αὐτοὺς νέους πάνους, τοὺς δὲ ἀποτυχόντας νὰ μὴ ἀπαυδήσωσιν, ἀλλὰ, γενόμενοι ἐπιμελέστεροι καὶ προσεκτικώτεροι, νὰ προσπαθήσωσιν, ὅπως κατὰ τὸ ἐλευσόμενον ἔτος δείξωσιν ἑαυτοὺς ἀξίους τῶν αὐτῶν βραβείων, τῶν σήμερον εἰς τοὺς ἀριστεύσαντας συμμαθητάς αὐτῶν ἀπονεμομένων.

Ἡδὴ δὲ, πρὸς ἅπαντας ὑμᾶς σρέφων τὸν λόγον, φίλτατοι μαθηταί, ἀπευθύνω τὰς ἐφεξῆς παραινέσεις: ὑμεῖς δὲ ἀκούσατε μετὰ προσοχῆς λόγους, ἐξερχομένους ἀπὸ καρδίας, καιομένης ὑπὲρ τῆς προόδου ὑμῶν. Ὁ νόμος

τοῦ Θεοῦ καὶ ὁ φόβος αὐτοῦ πάντοτε νὰ κατευθύνῃ τὰ διαβήματα ὑμῶν· ἀνευ τούτων, ἀγαπητοί, οὐδὲν ὠφελεῖ τὸν ἄνθρωπον ἢ παιδεία, καὶ οὐδέποτε δύναται ὁ παιδευόμενος νὰ φθάσῃ εἰς τὸ ἐπιθυμητὸν τέλος, διὰ τὸ ὁποῖον ἀνατρέφεται καὶ διδάσκεται· ὀφείλει νὰ καταστήσῃ ἑαυτὸν καὶ ἐνάρετον, ἵνα παρέχῃ καὶ τῆς εἰς τὸν κοινωνικὸν βίον ὠφελείας αὐτοῦ βεβαίως τὰς ἐλπίδας. Ὅθεν, ρυθμίζοντες τὰ ἥθη ὑμῶν διὰ τῶν κανόνων τῆς ἠθικῆς, κανονίζετε καὶ τὰς πράξεις ὑμῶν διὰ τῆς Ἱερᾶς θρησκείας· φροντίζοντες διὰ τὴν πρόοδον ὑμῶν εἰς τὰ μαθήματα, φροντίζετε πολλῶ μᾶλλον καὶ διὰ τὴν προκοπὴν ὑμῶν εἰς τὰ καλὰ ἔργα, τὰ ὁποῖα κηρύττουσι τὴν ἐσωτερικὴν καλλονὴν τῆς ψυχῆς, καὶ παριστῶσι τὸν ἄνθρωπον εἰκόνα τοῦ Θεοῦ ἀληθινῆν καὶ Θεὸν κατὰ χάριν φωτίζοντες τὸν νοῦν ὑμῶν διὰ τῆς θύραθεν παιδείας, ἵνα ὑψούται εἰς τὴν θεωρίαν τῶν ὄντων, καὶ γνωρίζῃ τοὺς νόμους τῆς φύσεως, συνηθίζετε ἐν ταύτῳ, ὡς ἐδιδάχθητε, ἵνα διὰ τῆς συνεχοῦς μελέτης τῶν ἁγίων Γραφῶν ὑποτάσσητε καὶ τὴν θέλησιν ὑμῶν εἰς τὸν νόμον τοῦ Δημιουργοῦ τῆς φύσεως ταύτης, καὶ ἔχητε βαθέως ἐρριζωμένον εἰς τὰς καρδίας ὑμῶν τὸν νόμον τοῦ Θεοῦ, τὸν φόβον αὐτοῦ καὶ τὴν εἰς αὐτὸν κραταίαν ἐλπίδα. Διότι ὁ μὲν νόμος τοῦ Θεοῦ, φίλτατοι μαθηταί, εἶναι ὁ λύχνος ὁ ἄσβεστος, ὅστις φωτίζει τὸν ἄνθρωπον, ἐφ' ὅσον εὐρίσκεται εἰς τὸ σκότος τῆς κοσμικῆς ἀπάτης, καὶ ὁδηγεί αὐτὸν εἰς τὴν ἀπλανῆ τῆς ἀρετῆς ὁδόν· ὁ δὲ φόβος τοῦ Θεοῦ εἶναι ὁ ἐμπειρότατος κυβερνήτης, ὅστις διευθύνει αὐτὸν εἰς λιμένα σωτήριον, ὅταν κινδυνεύῃ εἰς τὴν θάλασσαν τῶν παθῶν· ἡ δὲ πρὸς Θεὸν ἐλπίς εἶναι ἡ ἀσφαλεστάτη ἀγκυρα, ἥτις ἐπὶ τῶν ἐναντίων περιστάσεων δὲν

ἀφίνει τὸν ἄνθρωπον νὰ καταπέσῃ καὶ συντριφθῇ εἰς τοὺς βράχους τῆς ἀπογνώσεως.

Ἡ Ἱερὰ καὶ ἀμώμητος ἡμῶν Πίστις, ἡ οὐράνιος αὐτῆ παρακαταθήκη τῆς αἰωνίου ἡμῶν σωτηρίας, ἥτις διετηρήθη μέχρις ἡμῶν ἀνόθευτος καὶ ἀκαινοτόμητος διὰ τῶν τοσοῦτων πόνων καὶ μόχθων καὶ ἀγώνων καὶ ἰδρώτων τῶν ἁγίων ἡμῶν Πατέρων, καὶ διὰ τῶν αἱμάτων τῶν τοσοῦτων καὶ τηλικούτων μαρτύρων, τὰ ὁποῖα στολιζοῦσιν « ὡς πορφύρα καὶ βύσσος » τὴν Μητέρα ἡμῶν ἁγίαν Ἐκκλησίαν, καὶ διὰ τῶν ὁποίων ἐσφραγίσθη ἡ Ὁρθόδοξος ἡμῶν Πίστις, ἡ Πίστις, λέγω, αὐτῆ, καὶ ἡ δι' αὐτῆς καὶ κατ' αὐτὴν ἐργασία τῶν ἀρετῶν, ἔστωσαν τὸ κυριώτερον καὶ οὐσιωδέστερον τῆς σπουδῆς καὶ μελέτης ὑμῶν ἀντικείμενον· ἔχετε σέβας ἀμετρον καὶ εὐγνωμοσύνην ἀπαραμείωτον πρὸς τὴν κοινὴν τῶν Ὁρθοδόξων Μητέρα, τὴν ἁγίαν τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίαν, τὴν τοσοῦτον κηδομένην ὑπὲρ τῆς ἠθικῆς καὶ διανοητικῆς ὑμῶν ἐν Χριστῷ διαπλάσεως. Ἐσὲ εὐπειθεῖς καὶ εὐγνώμονες πρὸς τε τοὺς φυσικοὺς ὑμῶν γονεῖς, τοὺς νυχθημερόν μεριμνῶντας ὑπὲρ τῆς ψυχικῆς καὶ σωματικῆς ὑμῶν εὐεξίας, καὶ πρὸς τοὺς πνευματικοὺς ὑμῶν πατέρας, τοὺς διδασκάλους, ὡς παρέχοντας ὑμῖν τὸ εὖ εἶναι. Μὴ νομίζετε, ἀγαπητοί, ὅτι ἐστὲ ἐλεύθεροι τῆς πρὸς τοὺς διδασκάλους ὀφειλομένης εὐγνωμοσύνης καὶ εὐπειθείας· οὐχί! αὐτοὶ εἰσὶν οἱ γονεῖς, οἱ πατέρες τοῦ πνεύματος ὑμῶν, εἰσὶν οἱ συνεργοὶ καὶ οἱ συμβοηθοὶ τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ, ἵνα ἀφομοιώσωσιν ὑμᾶς πρὸς τὸν Θεόν· εἰσὶν ἐκεῖνοι, πρὸς οὓς ὀφείλομεν τὴν ἀληθινὴν ζωὴν τῆς ἡμετέρας ψυχῆς, καθὼς ὀφείλομεν εἰς τοὺς γεννήτορας ἡμῶν τὴν ζωὴν καὶ τὴν διατήρησιν αὐτῆς. Τοῦτο παραγγέλλει εἰς ἡμᾶς ὁ οὐρανοκῆρυξ

καὶ ἀείζωος τῆς Οἰκουμένης Διδάσκαλος, ὁ Θεοφώτιστος Παῦλος· « Ἐρωτῶμεν ὑμᾶς, ἀδελφοί, εἶδέναι τοὺς κοπιῶντας ἐν ὑμῖν, καὶ προϊσταμένους ὑμῶν ἐν Κυρίῳ, καὶ νοουθετοῦντας ὑμᾶς, καὶ ἡγεῖσθαι αὐτοὺς ὑπὲρ ἐκ περισσοῦ ἐν ἀγάπῃ διὰ τὸ ἔργον αὐτῶν. » (Α΄ Θεσσαλ. Ε΄. 12).

Τιμᾶτε εἰς πᾶσαν περίστασιν τοὺς ἀνωτέρους ἐναρέτους ὑμῶν κατὰ τὴν ἡλικίαν καὶ τὰς γνώσεις· ἀποφεύγετε ὡς ἡθικὴν πανώλη τὰς μιμήσεις καὶ τοὺς πιηκισμοὺς ἐκφύλων καὶ ἀλλοτριῶν ἡθῶν καὶ ἐθίμων, καὶ πρὸ πάντων τὰς κακὰς ὁμιλίας, αἰτινες, κατὰ τὸν αὐτὸν Θεοδίδακτον Ἀπόστολον, φθείρουσιν ἡθὴ χρηστά· συναναστρέφεσθε δὲ μόνους ἐκείνους, τοὺς ὁποίους οἱ γονεῖς ὑμῶν καὶ οἱ διδάσκαλοι κρίνουσιν ἀξίους συναναστροφῆς· ἔχετε πολλοὺς ἐπιβούλους, φίλτατοί μου παῖδες, λύκους ἀληθῶς βαρεῖς, μὴ φειδομένους τῆς παιδικῆς ὑμῶν ἀπειρείας καὶ ἀθωότητος. Ὅθεν προσοχὴ καὶ φρόνησις ἀπαιτεῖται εἰς τὰς συναναστροφὰς ὑμῶν, ἵνα μὴ ἀποθάνητε ψυχικῶς.

Λογικὸς ἐπλασεν ὑμᾶς ὁ Θεός, νέοι ἀγαπητοί, φρονίμους σπουδάζει νὰ καταστήσῃ ὑμᾶς τῶν γονέων ἢ ἀνατροφή διὰ τῶν φώτων τῆς παιδείας. Πρέπει λοιπὸν νὰ πολιτεύησθε πάντοτε μετὰ φρονήσεως, ἵνα ἀποφεύγητε τὰ ἀτοπήματα τῶν ἀνοήτων καὶ ἀποκρούητε τῶν παθῶν τὰς ὁρμὰς· ἡ φρόνησις πρέπει νὰ ἦναι σύμβουλος ἀγαθῆ καὶ εἰς τοὺς λόγους, καὶ εἰς τὰς πράξεις, καὶ εἰς τὰς συναναστροφὰς ὑμῶν. Ὅταν ἐπέλθῃ εἰς τὸν νοῦν ὑμῶν λογισμὸς νὰ πράξητέ τι, αὐτὴν νὰ ἐρωτᾶτε, ἐὰν ἦναι καλόν, ἐὰν δὲν προξενῇ ἀτιμίαν μὲν εἰς ὑμᾶς αὐτοὺς, λύπην δὲ εἰς τοὺς γονεῖς ὑμῶν, καὶ πρὸ πάντων ἐὰν δὲν παροργίσῃ τὸν Πλάστην ὑμῶν, τὸν ὅποιον ἐδιδάχθητε

ἀπὸ τῆν Ἱερὰν ἡμῶν Θρησκείαν νὰ λατρεύητε μετὰ φόβου καὶ ἀγάπης, καὶ νὰ ὑποτάσσησθε δουλικῶς εἰς τὸ ἅγιον αὐτοῦ θέλημα.

Ὅταν τοιουτοτρόπως ὑπακούητε εἰς τὰς σωτηριώδεις συμβουλὰς τῆς φρονήσεως, δταν ὀδηγήσθε εἰς πάντα ἀπὸ τῆν θείαν ταύτην ὀδηγήτριαν, τότε γνωρίζετε καὶ τὴν εὐεργεσίαν, ἣτις γίνεται εἰς ὑμᾶς, καὶ ἀνταμείβετε ἀξίως τοὺς εὐεργέτας. Τότε μανθάνετε τὸν ἀγαθὸν σκοπὸν τῆς καλῆς ὑμῶν ἀνατροφῆς καὶ παιδείας, καὶ σπουδάζετε προθύμως νὰ φθάσητε εἰς αὐτόν. Τότε ὁ βίος ὑμῶν θέλει εἶσθαι τὸ παράδειγμα τῆς χρηστοθεΐας, ἡ εἰκὼν τῆς ἀρετῆς, τὸ κόσμημα τῆς ἀγίας ἡμῶν Ἐκκλησίας καὶ τῶν ὁμογενῶν, καὶ τῶν γονέων ὑμῶν ἡ μόνη χαρὰ καὶ εὐφροσύνη· καὶ οἱ ἄνθρωποι μακαρίζοντες αὐτοὺς διὰ τὴν εὐτεκνίαν, καὶ πλέκοντες τοὺς ἐπαίνους ὑμῶν πανταχοῦ, συνεχῶς θέλουσιν ἐκφωνεῖν τὰ θεόπνευστα ἐκεῖνα λόγια τοῦ Σολομῶντος, « Υἱὸς σοφὸς εὐφραίνει πατέρα, υἱὸς δὲ ἄφρων λύπη τῇ μητρὶ αὐτοῦ. » Αὕτη εἶναι ἡ ἀληθινὴ σοφία, νέοι ἀγαπητοί! Τοιοῦτους πρέπει νὰ δημιουργῇ τοὺς ἀνθρώπους ἡ ἀληθὴς παιδεία, τῆς ὁποίας ὑμεῖς ἐστέ ἐρασταί! Τοιοῦτοι σπεύσατε νὰ ἀναδειχθῆτε, ἵνα ἔτι μᾶλλον ἐξάψητε εἰς τὸ Γένος τὸν πρὸς τὴν παιδείαν ἔρωτα. Διὰ τῆς τοιαύτης ὑμῶν παιδείας, φίλτατοι μαθηταί, θέλετε δεῖξει ποίων πατέρων ἐστέ τέκνα, ποίων ἐνδόξων προγόνων ἀγαθοὶ ἀπόγονοι· οὕτω θέλετε τιμήσει τὸ αἷμα τῆς εὐσεβείας, τὸ κυκλοφοροῦν εἰς τὰς φλέβας ὑμῶν!

Ἄλλ' ἐπειδὴ πᾶν δῶρημα τέλειον ἀνθρώπῳ ἐστὶ καταβαῖνον, εἴθε ὁ χορηγὸς τῶν φώτων καὶ πλάστης ὑμῶν

Θεός νὰ ἐμπνέη πάντοτε εἰς τὰς καρδίας ὑμῶν διακαέστατον πόθον τῆς ἀρετῆς καὶ παιδείας.

Ταύτας τὰς σωτηριώδεις νοουθεσίας παρατίθεμαι ὑμῖν, φίλτατοι μαθηταί, ὡς παρακαταθήκην καθ' ὅλον ὑμῶν τὸν βίον· ἡ δὲ Σχολὴ ἀπολύει ὑμᾶς ἤδη ἐπὶ τινὰ καιρὸν πρὸς ἀνάπαυσιν ὑμῶν ἀπὸ τῶν σχολαστικῶν πόνων, καὶ πρὸς παρασκευὴν διὰ νέους ἀγῶνας. Ἀλλὰ πρὶν ἢ ἐξέλθῃτε τοῦ ἱεροῦ τούτου περιβόλου, πρῶτον μὲν εὐλογήσατε τὸν Θεὸν ἐπὶ πᾶσιν, οἷς ἠκούσατε καὶ εἶδετε, καθὼς ἐλαλήθη πρὸς ὑμᾶς· εἶτα δὲ εὐγνωμονεῖτε πρὸς τὴν κοινὴν ὑμῶν Μητέρα ἁγίαν Ἐκκλησίαν, ἣτις δι' ἀγάπην ὑμῶν ἐτίμησε τὴν μὲν ἐναρξίν τῶν ἐξετάσεων ὑμῶν διὰ τῆς αὐτοπροσώπου παρουσίας τοῦ Παναγιωτάτου ἡμῶν Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου, καὶ εὐλόγησεν ὑμᾶς τὴν εὐλογίαν τοῦ Κυρίου, ὅλον δὲ τὸ διάστημα αὐτῶν δι' ἐνός τῶν σεβασμίων Ἱεραρχῶν, ἵνα ἔτι μᾶλλον ἐνισχύῃ ὑμᾶς εἰς τὸν προκειμένον ὑμῖν ἀγῶνα. Εὐγνωμονεῖτε καὶ πρὸς τὴν Σεβαστὴν Ἐφορίαν καὶ πρὸς πάντας τοὺς συντηρητὰς τῆς Σχολῆς ταύτης, τοὺς διὰ πολλῶν ἀγῶνων διατηροῦντας αὐτὴν, καὶ καταρτίζοντας, καὶ καθ' ἡμέραν τελειοποιῦντας πρὸς φωτισμὸν ὑμῶν. Εὐχαριστήσατε δὲ καὶ πάντας τοὺς ὁμογενεῖς, τοὺς συνελθόντας εἰς ἀκρόασιν τῶν ἐξετάσεων ὑμῶν, ἵνα καὶ ἡμῶν τοὺς πόνους ἐκτιμήσωσι, καὶ ὑμᾶς ἐνθαρρύνωσιν εἰς τὸ πολύμοχθον τῆς μαθήσεως στάδιον, παρόντες καὶ ἐπαινοῦντες ὑμᾶς κατ' ἀξίαν. Ναι, φίλοι ὁμογενεῖς, εἶναι ἀναντίβητον ὅτι οἱ ἐπαινοὶ κατ' ἀξίαν γινόμενοί τοὺς μὲν ἐπαινουμένους ἐνθαρρύνουσιν ἔτι μᾶλλον, ἵνα ἀναβῶσι τὸν μακρὸν καὶ ὄρθιον καὶ τραχὺν τῆς ἀρετῆς οἶμον, τοὺς δὲ ἄλλους

προτρέπουσιν, ἵνα ἀκολουθῶσι τοῖς ἔχνεσιν αὐτῶν, ἀποτρεπόμενοι τῆς λείας καὶ συντόμου ὁδοῦ, τῆς πρὸς τὴν κακίαν ἀγούσης.

Ταύτην, φίλτατοι μαθηταί, τὴν πρὸς τὴν ἀρετὴν ἀγούσαν τραχεῖαν καὶ δύσβατον ἐδιδάχθητε νὰ βαδίζητε καὶ ἐπιπόνως ἐβαδίσατε ἄχρι τοῦδε. Ταύτην διατελεῖτε βαδίζοντες, ἄχρις οὗ φθάσητε εἰς τὸ ἄκρον αὐτῆς, ἔνθα μόνον εὐρίσκεται ἡ ἀληθῆς καὶ ἀμετάβλητος εὐδαιμονία τοῦ ἀνθρώπου. Εὐτυχεῖς ὑμεῖς, ἐὰν ἐμμείνητε ἄχρι τέλους εἰς τὴν ἐπίπονον ταύτην ἀνάβασιν. Εὐτυχεῖς οἱ γονεῖς ὑμῶν, ἐὰν τοιαύτην ἀπολαύσωσιν ἀμοιβὴν ἀνθ' ὧν ὑπὲρ ὑμῶν καταβάλλουσι πόνων καὶ χρημάτων. Εὐτυχεστάτη ἡ Ἐκκλησία, ἐὰν βλέπῃ περὶ αὐτὴν τέκνα φωτόμορφα, θάλλοντα ἐν τῷ μέσῳ αὐτῆς ὡς νεόφυτα ἐλαίων, καὶ φέροντα κλάδους ἀγαθοεργίας. Εὐτυχεῖς τέλος πάντων καὶ οἱ διδάσκοντες ὑμᾶς, ἐὰν ποτε δυνηθῶμεν νὰ καυχηθῶμεν, ὅτι πρὸς τὴν εὐδαιμονίαν καὶ ὑμῶν, καὶ τῶν γονέων ὑμῶν, καὶ τῆς ἁγίας Ἐκκλησίας συνετελέσαμεν μικρὸν ἢ μέγα, διδάξαντες ὑμᾶς.

Μετὰ τούτων τῶν καλῶν προσρήσεων, φίλτατοι μαθηταί, « παρατίθεμαι ὑμᾶς τανῦν τῷ Θεῷ καὶ τῷ Λόγῳ τῆς χάριτος αὐτοῦ, τῷ δυναμένῳ ἐποικοδομησαὶ καὶ δοῦναι ὑμῖν κληρονομίαν ἐν τοῖς ἡγιασμένοις πᾶσιν. » (Πραξ. Κ. 3).

Πάτερ ἅγιε! τήρησον αὐτοὺς ἐν τῷ ὀνόματί σου· ἁγίασον αὐτοὺς ἐν τῇ ἀληθείᾳ σου· ὁ λόγος ὁ σὸς—μόνος ὁ σὸς—ἀλήθειά ἐστιν. Ἀμήν. (Ἰωαν. ΙΖ'. 12).

	Μετάθεσις Γρόσ.	19050
Π. Μυρίσης	»	400
Α. Κοντόπουλος	»	450
Δ. Κουντούρης	»	500
Ζ. Μ. Χρυσοβελώνης	»	450
Κωνσ. Μαργαρίτης	»	450
Γρηγ. Ι. Κούππας	»	300
Κωνσ. Κουνουπιώτης	»	200
Εύστ. Ν. Καράλης	»	300
Πετροκόκκινος και Σ ^α	»	500
Φ. Βερνουδάκης	»	200
Άδελφοί Νικολοπούλου	»	400
Σπυρίδων Σόρταν	»	200
Ήρακλής	»	300
Παντ. Φωτιάδης	»	50
Π. Κούππας	»	300
Α. Α. Σκαναβής	»	400
Ράλλης Αντωνιάδης	»	500
Μ. Ν. Ζάρπας	»	450
Μ. Κωνσταντινίδης	»	300
Άγγελόπουλος	»	400
Θωμάς Σβορώνος	»	500
Γ. Ν. Ταμβάκος	»	1000
Γ. Γιαμμαλίδης	»	450
Στέφανος Ρίζος	»	450
Δημήτριος Α. Ποθητός	»	450
Ιωάννης Δορής	»	400
Αελαγραμάτικας και Άποστολίδης	»	50
Κριονάς	»	40
Α. Τρανού	»	200
Άναστάσιος Καρδερίνης	»	50
Κ. Άττονίδης	»	400
	Μετατίθενται	26490

	Μετάθεσις Γρόσ.	26490
Κ. Σπανούδης	»	400
Α. Α. Βαλλιάνος	»	300
Έμμ. Βουρουκλάς	»	400
Άνώνυμος	»	50
Ν. Ι. Βαλσαμάκης	»	400
Άνδρέας Τζοκόπουλος	»	50
Δημ. ήτριος Μεσθανεύς	»	300
Γ. Κρασάς	»	60
Δ. Σεκιάρης	»	40
Γεώργιος Βοσκώφ	»	400
Δανιήλ Παππά και Σ ^α	»	500
Άδ. Σεβαστού	»	400
Σωκράτης Όμηρος	»	200
Θ. Κορωνάιος	»	450
Θ. Τούμπας	»	200
Γιοι Χατζή Θεολόγου	»	250
Μ. Μαρσάν	»	435
Περίδης	»	40
Δ. Μουσόπουλος	»	450
Στεφόπουλος και Σ ^α	»	200
Μ. Θεοχαρίδης	»	400
Άθ. Νικολαΐδης	»	300
Α. Βογιατζόγλου	»	60
Καραβασίλης	»	90
Τζιμάρας	»	400
Ν. Ν.	»	400
Γεώργιος Διαλεγμένος	»	400
Ιωάννης Θεοδωρίδης	»	400
Ϊ. Ψυχάρης και υιοί	»	500
Άδελφοί Γκιόνη	»	300
Δ. Δεσποτόπουλος	»	400
	Μετατίθενται	32365

	Μετάθεσις Γρόσ.	32365
Παῦλος Α. Ἀγέλαστος	»	300
Παναγιώτης Δήμου	»	300
Ἀδελφοὶ Σκαρामαγκᾶ	»	400
Σ. καὶ Α. Βαλτατζῆ	»	4500
Σ. Μ. Γαλάτης	»	200
Δ. Ν. Παππούδοφ καὶ Σ ^α	»	500
Π. Ἀμνηρᾶς	»	450
Ἰω. Σακουμάνος	»	300
Ν. Παπαδόπουλος	»	60
Δ. Καραβίας	»	400
Α. Κατακουζηνός	»	60
Δεκαβάλας	»	400
Μ. Σαλβάγος	»	250
Α. Πῶπ	»	250
Α. Γ. Πασπάτης	»	250
Κηλαϊδίτης Σταύρου	»	400
Α. Τολμίδης καὶ Σ ^α	»	500
Δ. Δουλγέρωφ	»	200
Λεονάρδος Ματαράγκας	»	60
Ι. Π. Βλαστός	»	50
Μελᾶς	»	500
Γ. Εὐδης	»	200
Δ. Κ. Σκαναβῆς	»	300
Δ. Μαρίνος	»	400
Κ. Καμπούρογλους	»	135
Ἀδελφοὶ Βαλσαμάκη	»	300
Ἀδελφοὶ Σουβατζόγλου	»	200
Ἰωάννης Δεκόζης	»	200
Κρίκης καὶ Ἡφαιστίδης	»	450
Δ. Α. Κουπετζόγλους	»	200
Α. Π. Καϊνατάνογλους	»	400

Μετατίθενται 40080

	Μετάθεσις Γρόσ.	40080
Χαράλαμπος Καρασούλογλους	»	100
Ἡ. Ἀναστάς Ἀλτιντόπογλους	»	200
Ἰ. Φάχρης καὶ Σ ^α	»	500
Λασκαρίδης	»	500
Π. Μηλιώτης	»	120
Παῦλος Λουτράρης καὶ Σ ^α	»	300
Ζερβουδάκης	»	250
Ἀδελφοὶ Κοπαίλη	»	200
Ῥοδοκανάκης καὶ Μάτζας	»	280
Ῥοδοκανάκης καὶ Ἀγέλαστος	»	300
Κωνσ. Μεχανετζόγλους	»	150
Μηνιάτης καὶ Σεβαστόπουλος	»	200
Μ. Α. Τζερλένης καὶ Σ ^α	»	400
Μ. Ξανθόπουλος	»	300
Κ. Παππαδόπουλος	»	400
Δ. Φωτιάδης	»	400
Ἡλιάσκος	»	300
Μ. Ζ. Καλθοκορέσης	»	500
Α. Σοφιανός	»	400
Γιοὶ Π. Τζόλα	»	200
Μητᾶς Β. καὶ Ἀδελφοὶ	»	400
Κορωνίδης καὶ Νεγροπόντης	»	200
Κωνσ. Σαραμπατᾶς	»	200
Κύριλλος Παύλου	»	200
Ἀδελφοὶ Ποτοῦ	»	200
Γεώργιος Ἀλεξίου	»	400
Ν. Π. Πρώτος	»	50
Ἰ. Μισσίρης	»	1350
Α. Θεοδωρίδης	»	50
Μιχαὴλ Σταύρος	»	400
Βασιλειάδης Ἀδελφοὶ καὶ Σ ^α	»	135

Μετατίθενται 47565

	Μετάθεσις Γρόσ.	47565
Γ. Α. Μορωθένωφ	»	300
Δ. Ζ. Χρύσανθος	»	450
Τιοί Γ. Κριτοπούλου	»	200
Κ. Πετροκόκκινος	»	300
Ἐμμ. καὶ Ι. Ψιακῆς	»	200
Σπυρίδων Φραγκόπουλος	»	400
Γ. Χαλικιόπουλος	»	400
Ἀντώνιος Φατζέας	»	400
Ἀναστάσιος Κ. Τσίμας	»	450
Νικόλαος Γωμίσκος	»	460
Ἰω. Παππαδόπουλος	»	450
Ἰωάννης Σισμάνογλου	»	450
Νικόλαος Τζερλέντης	»	440
Ἀνώνυμος	»	402
Κ. Ζαχάρωφ	»	400
Δ. Μ. Μαυρογορδάτος καὶ Σ ^α	»	500
Ζαννῆς Σκαναβῆς	»	450
Παναγιωτάκης Χατζῆ Δημητρίου	»	400
Μ. Ἐλευθεριάδης καὶ Σ ^α	»	50
Κ. Πολυχρονιάδης	»	420
Κωνσ. Μ. Παρασκευᾶς	»	200
Στέφανος Δ. Μαυρογορδάτος	»	2700
Τὸ Ἑλληνικὸν Προξενεῖον	»	5000
Δ. Κούππας	»	200
Α. Θ. Παππούδοφ	»	200
Κ. Π. Κανάκης	»	400
Κωνσ. Καραθεοδωρίδης	»	400
Ἐκτώρ Π. Ψύχας	»	300
Ζ. Δ. Ἀπαλύρας	»	200
Ἀναστάσιος Ροῦγκας	»	250
Κυριάκος Κομπάρης	»	500
Τὸ ἕλρον	Γρ:	61207

© SIVANOGLIO
MECARO

